

Pest, február 19-én 1871.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.

Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk: Egy négyzet hasábját öt sor, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatallunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppellik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasenstejn és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, kiadón minden ígatás után 30 krajczár.

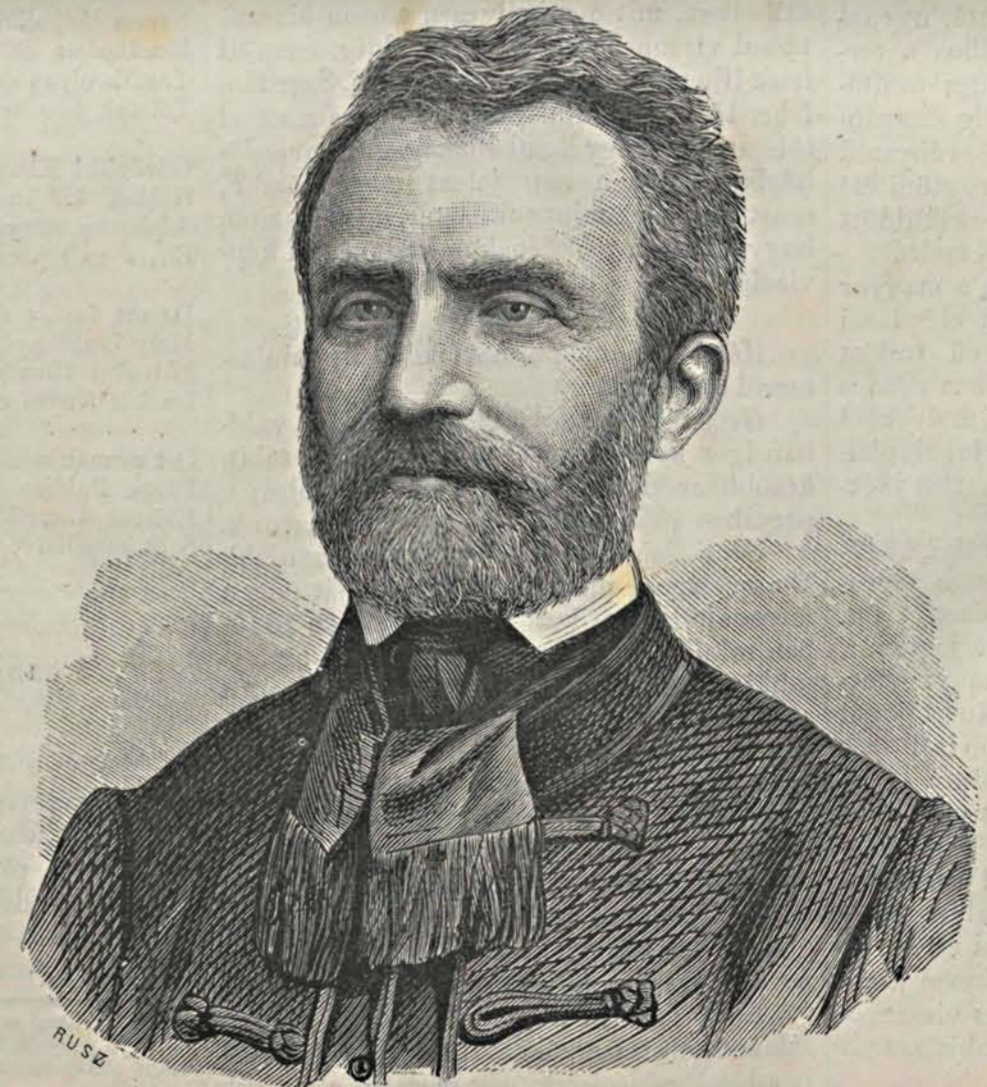
Az új miniszterek.

A mult vasárnap reggelén a hivatalos lap első rovata meglepte a világot. Egyszerre három miniszter kinevezését hozta, s ezzel véget vetett az Eötvös halála óta kivált az ő üresen maradt széke betöltése iránt élénken megindult találgatásoknak. A volt belügyminiszter visszalépéséről már régóta mint bizonyosról beszéltek, de helyének helyettesítése által ideiglenes betöltése iránt a közvélemény nem volt tisztában. A banná kinevezett horvát-szlavon-dalmát miniszter utódja iránt legkevesebb kíváncsiság uralkodott; részint mert e tárca kevésbé érdeklí közvéleményünket, mint a más kettő, részint mert itt kétségbe nem volt a határozottsággal lépett föl a hír, hogy Bedekovich helye gróf Pejacevich-csal töltené be.

A „Vasárnapi Ujság”, lépést tartva mindig az idővel és eseményekkel, kötelességének tartja, a megnyíltan szükségesnek véli, a három új minisztert bemutatni olvasóinknak.

Az új belügyminiszter Tóth Vilmos arczképét s élettrajzát 1866. évi 49-ik számában közölte volt. Kevesebb idő telt el azóta, mintsem új arczképet adnia szükséges volna; csak az élettrajzi adatokat kell kiegészítenie.

Tóth Vilmos, Nyitravárosi választó kerületének képviselője, s az 1866-iki országgyűlés első szakában, t. i. az alkotmány helyreállításáig, a képviselőház egyik jegyzője, a Deákpart fiatal erői közt a legjobbak közé tartozott. Jó toll, ügyes szónoki előadás, kivált eleven vitaközlési tehetség különösképp meg. Az 1867-ki belügyminiszter b. Wenckheim Béla a párt ohajtásával találkozott, midőn

Dr. PAULER TIVADAR.

Csak alapos gyógyítás biztosítja a betegségek elengedését.

Titkos betegségeket s tehetetlenséget, elgyengült férfit, gyakori magömlések, sőt a végképeni lehetetlenség katonai és polgári körökben sikerrel használt egyszerű módszerrel bámulatos gyorsan és alaposan (az újonnan keletkezettek 48 óra alatt) gyógyítja Weiss J. gártnon főorvosunk kizsoltgált osztályorvos, minden alkalmatossággal egy titoktartás, mint a gyógyezelokokhól beosztott rendelés-íntezében Pest, Sebásty-ter 4-dik szám 1-ső emelet, (a „2 huszárhoz” címzett kávéház fellett), naponként reggel 7 óráig 10-ig és délután 1-4 óráig.

Ferfiak és hölgyek részére külön bemenet és külön városháza. Díjjal ellátott levelekre leggyorsabban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. 952 (12-12)

952 (12-12)

Kohn Philippe dícsőrelesen ismert óra-gyártás Dorotya-utcaza 2. sz.

Értelme henger órák 4 rubra 10-11 arany foglalva rugóra 12-13 kettős fűddel 15-16 kristályüveggel 15, 16-17 horgonyórák 15 rubra 15, 16-17 15 kettős fűddel 19-20 angol horgonyórák kristályüveggel 19-20 20-22-24 ugyanazok kettős fűddel 24-40 val. remontoir kengyelnd felh. 28-32 ugyanazok kettős fűddel 35, 38, 40-45 Arany órák 3. sz. horg. 15 rub. 36, 40, 45-50 ugyanazok kettős fűddel 55, 58, 60-80 valdói remontoir kengyelnd felhuz. 70, 80, 90-100 valdói remontoir kettős fűddel 100, 110, 120, 130-206 Arany hőlgyórák (3. sz.) 25, 28-32 henger 4-8 rubra 35, 42-45 horgonyórák 15 rub. kettős fűddel 50, 55-60 val. remontoir kett. fűddel 70, 80-100 h. órák zen. gym. 60, 70, 80-100 Inga-órák hetenkinti felh. ft. 16, 20, 22-24 órai és félórai ütessel 30-32 óra és negyedórai ütessel 48, 50-55 Havi regulátorok 30-32 Ébresztő óra 6 Ezüstláncok 4 ft. 50 kr., 5, 6, 6 ft. 50 kr., 7 ftig; legfinomabb francia alaknak 8 ft., 8 ft. 50 kr., 9, 10 ftig; hosszú nyakláncok 7 ft., 8 ft. 50 kr., 9, 10, 15 ftig. Vidéki megrendelések a pénzösszeg előleges beküldése vagy utánvét mellett, gyorsan és pontosan teljesítenek. Egy inga-óra pakolásért 1 ft. 50 kr. Órák esetében is elfogadtnak. Nem tetsző áru kicseréltetik. Javítások legpontosabban és jutányos árréttel teljesítenek. 997 (2-12)

Csász. és kir. engedélyezett egyetlen patkány- és féreg-irtó szer. Ára egy bádog-szelenozénnek 1 ft. o. e. A legkisebb megrendelés is rögtön teljesítenek akár az ország beküldésekor, akár utánvét mellett.

Reisz és fiai, az első magyar kir. engedélyezett gyára az apróféreg kiirtására szükséges vegytani készítmények, Pesten, király-utcaza 46. szám alatt. 983 (9-25)

Jutányos szükségleti cikkek KERTÉSZ és EISERT PESTEN

Asztali-csevegőgyűrűk 40, 50, 70 kr. 1.-, 1.50, nyomó kösslettel 1.50, 2.50, 3.50, 4.-, 4.50. Kötés és közi-kaszkak nádból és szőnyegből 45, 50, 55 kr. 1.-5 ftig. Bőrszék-tartók és szalagok 40, 45, 60 kr. szől selyem eseményök 40 kr. Zsebbel-fogóik 10, 25 kr. Kábel és kromozomok val 75 kr. Varró-párnák és szőnyegnyelők 30, 60 kr. 1.-, 1.50, 2.-, 3.-ftig. Ékszer-szekerények 1.-, 1.50, 2.-, 3.-, 20 ftig. Toilettoszekerények inkorok 2.70, 3.50, 4.50, 5.-. Pókcs-tűk 1.30, 1.90, 2.00, 2.15, 2.60. Háztartási cikkek. Kávé és tea-tálalók 25, 30, 40, 50 kr. 1.-, 1.50, 2.-. Kenyér-kosarak 25, 35, 50, 60, 80 kr. 1.-, 1.50, 2.50. Asztali látkosarok 50, 60 kr. 1.-, 1.50, 2.-. Kávé-őrölők 1.-, 1.25, 1.70, 2.15, 2.50, 3.-. Gyertya-olatók 10, 20, 35, 30 kr. Gyertya-takarítók 10, 15, 20, 25, 30, 40, 50 kr. Fixe bogies, gyertyabocsnálók 4, 12, 20, 30, 40, 50, 60, 80 kr. Ártópontok 25, 30, 45, 60, 80 kr. Éleli mosók 7, 8, 30, 35, 40 kr. Gyorsforralók piehöl 35, 40, 60, 80 kr. Sárga réből 80 kr. 1.15, 1.50, 2.-. Tűszűrésű svenyörök 50, 60 kr. Tea-szűrők 25, 40, 50, 60, 3 ft 80 kr. Kézfűrés és fűrészek 40, 55 kr. 1.-. Salata-készítők fából és sáraból 40, 50, 55, 60, 80 kr. 1.-. Bútorporoktól nádból 50, 60, 80 kr. 1.-. Csak és olaj-tartók 90 kr. 1.50, 2.-, 2.50, 3 ftig. Pohár-tartók 2-8 pohárnak szőlőnyelű 40, 65, 85 kr. 1.-, 1.50, 2.50, 3 ftig. Dugóhúzó 15, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80 kr. 1.-. Palaoktatók 15 kr. 1 ftig. Asztaltakarók 30, 40, 50, 70 kr. 1.-, 1.50, 2.-, 4.50. Ökörvörök 30, 50, 90 kr. 1.-, 1.50, 2.70. Önkiszárazók fából piehöl 40, 55, 75, 90 kr. 1.-, 1.50, 2.-, 3.-. Ércöntvény-tárgyak. Florentini modorban bronzoira. Kéi gyertyatartók 40, 45, 60, 75, 90 kr. 2.50. Asztali gyertyatartók, párja 1.00, 2.-, 2.50, 3.00, 3.50, 4.00. Kéi gyertyatartók párja 3.50, 4.50, 5.40, 6.00, több agnak 11.50, 25 ftig. Gyertyatartók 45, 65, 75 kr. 1.-, 1.35, 2.50. Huzamosok 25, 45, 60, 75 kr. 1.50, 2.00, 2.50. Tűntartók 50, 75 kr. 1.-, 1.50, 2.00, 2.50, 3.-. Tűntartók 60, 80, 90, 3 ft. 2.40. Tűntartók 70, 80 kr. 1.50, 2.-. Tűntartók 80, 90, 1.50, 2.-. Tűntartók 90, 100, 1.50, 2.-. Tűntartók 100, 110, 1.50, 2.-. Tűntartók 120, 130, 1.50, 2.-. Tűntartók 140, 150, 2.-. Tűntartók 160, 170, 2.-. Tűntartók 180, 190, 2.-. Tűntartók 200, 210, 2.-. Tűntartók 220, 230, 2.-. Tűntartók 240, 250, 2.-. Tűntartók 260, 270, 2.-. Tűntartók 280, 290, 2.-. Tűntartók 300, 310, 2.-. Tűntartók 320, 330, 2.-. Tűntartók 340, 350, 2.-. Tűntartók 360, 370, 2.-. Tűntartók 380, 390, 2.-. Tűntartók 400, 410, 2.-. Tűntartók 420, 430, 2.-. Tűntartók 440, 450, 2.-. Tűntartók 460, 470, 2.-. Tűntartók 480, 490, 2.-. Tűntartók 500, 510, 2.-. Tűntartók 520, 530, 2.-. Tűntartók 540, 550, 2.-. Tűntartók 560, 570, 2.-. Tűntartók 580, 590, 2.-. Tűntartók 600, 610, 2.-. Tűntartók 620, 630, 2.-. Tűntartók 640, 650, 2.-. Tűntartók 660, 670, 2.-. Tűntartók 680, 690, 2.-. Tűntartók 700, 710, 2.-. Tűntartók 720, 730, 2.-. Tűntartók 740, 750, 2.-. Tűntartók 760, 770, 2.-. Tűntartók 780, 790, 2.-. Tűntartók 800, 810, 2.-. Tűntartók 820, 830, 2.-. Tűntartók 840, 850, 2.-. Tűntartók 860, 870, 2.-. Tűntartók 880, 890, 2.-. Tűntartók 900, 910, 2.-. Tűntartók 920, 930, 2.-. Tűntartók 940, 950, 2.-. Tűntartók 960, 970, 2.-. Tűntartók 980, 990, 2.-. Tűntartók 1000, 1010, 2.-. Tűntartók 1020, 1030, 2.-. Tűntartók 1040, 1050, 2.-. Tűntartók 1060, 1070, 2.-. Tűntartók 1080, 1090, 2.-. Tűntartók 1100, 1110, 2.-. Tűntartók 1120, 1130, 2.-. Tűntartók 1140, 1150, 2.-. Tűntartók 1160, 1170, 2.-. Tűntartók 1180, 1190, 2.-. Tűntartók 1200, 1210, 2.-. Tűntartók 1220, 1230, 2.-. Tűntartók 1240, 1250, 2.-. Tűntartók 1260, 1270, 2.-. Tűntartók 1280, 1290, 2.-. Tűntartók 1300, 1310, 2.-. Tűntartók 1320, 1330, 2.-. Tűntartók 1340, 1350, 2.-. Tűntartók 1360, 1370, 2.-. Tűntartók 1380, 1390, 2.-. Tűntartók 1400, 1410, 2.-. Tűntartók 1420, 1430, 2.-. Tűntartók 1440, 1450, 2.-. Tűntartók 1460, 1470, 2.-. Tűntartók 1480, 1490, 2.-. Tűntartók 1500, 1510, 2.-. Tűntartók 1520, 1530, 2.-. Tűntartók 1540, 1550, 2.-. Tűntartók 1560, 1570, 2.-. Tűntartók 1580, 1590, 2.-. Tűntartók 1600, 1610, 2.-. Tűntartók 1620, 1630, 2.-. Tűntartók 1640, 1650, 2.-. Tűntartók 1660, 1670, 2.-. Tűntartók 1680, 1690, 2.-. Tűntartók 1700, 1710, 2.-. Tűntartók 1720, 1730, 2.-. Tűntartók 1740, 1750, 2.-. Tűntartók 1760, 1770, 2.-. Tűntartók 1780, 1790, 2.-. Tűntartók 1800, 1810, 2.-. Tűntartók 1820, 1830, 2.-. Tűntartók 1840, 1850, 2.-. Tűntartók 1860, 1870, 2.-. Tűntartók 1880, 1890, 2.-. Tűntartók 1900, 1910, 2.-. Tűntartók 1920, 1930, 2.-. Tűntartók 1940, 1950, 2.-. Tűntartók 1960, 1970, 2.-. Tűntartók 1980, 1990, 2.-. Tűntartók 2000, 2010, 2.-. Tűntartók 2020, 2030, 2.-. Tűntartók 2040, 2050, 2.-. Tűntartók 2060, 2070, 2.-. Tűntartók 2080, 2090, 2.-. Tűntartók 2100, 2110, 2.-. Tűntartók 2120, 2130, 2.-. Tűntartók 2140, 2150, 2.-. Tűntartók 2160, 2170, 2.-. Tűntartók 2180, 2190, 2.-. Tűntartók 2200, 2210, 2.-. Tűntartók 2220, 2230, 2.-. Tűntartók 2240, 2250, 2.-. Tűntartók 2260, 2270, 2.-. Tűntartók 2280, 2290, 2.-. Tűntartók 2300, 2310, 2.-. Tűntartók 2320, 2330, 2.-. Tűntartók 2340, 2350, 2.-. Tűntartók 2360, 2370, 2.-. Tűntartók 2380, 2390, 2.-. Tűntartók 2400, 2410, 2.-. Tűntartók 2420, 2430, 2.-. Tűntartók 2440, 2450, 2.-. Tűntartók 2460, 2470, 2.-. Tűntartók 2480, 2490, 2.-. Tűntartók 2500, 2510, 2.-. Tűntartók 2520, 2530, 2.-. Tűntartók 2540, 2550, 2.-. Tűntartók 2560, 2570, 2.-. Tűntartók 2580, 2590, 2.-. Tűntartók 2600, 2610, 2.-. Tűntartók 2620, 2630, 2.-. Tűntartók 2640, 2650, 2.-. Tűntartók 2660, 2670, 2.-. Tűntartók 2680, 2690, 2.-. Tűntartók 2700, 2710, 2.-. Tűntartók 2720, 2730, 2.-. Tűntartók 2740, 2750, 2.-. Tűntartók 2760, 2770, 2.-. Tűntartók 2780, 2790, 2.-. Tűntartók 2800, 2810, 2.-. Tűntartók 2820, 2830, 2.-. Tűntartók 2840, 2850, 2.-. Tűntartók 2860, 2870, 2.-. Tűntartók 2880, 2890, 2.-. Tűntartók 2900, 2910, 2.-. Tűntartók 2920, 2930, 2.-. Tűntartók 2940, 2950, 2.-. Tűntartók 2960, 2970, 2.-. Tűntartók 2980, 2990, 2.-. Tűntartók 3000, 3010, 2.-. Tűntartók 3020, 3030, 2.-. Tűntartók 3040, 3050, 2.-. Tűntartók 3060, 3070, 2.-. Tűntartók 3080, 3090, 2.-. Tűntartók 3100, 3110, 2.-. Tűntartók 3120, 3130, 2.-. Tűntartók 3140, 3150, 2.-. Tűntartók 3160, 3170, 2.-. Tűntartók 3180, 3190, 2.-. Tűntartók 3200, 3210, 2.-. Tűntartók 3220, 3230, 2.-. Tűntartók 3240, 3250, 2.-. Tűntartók 3260, 3270, 2.-. Tűntartók 3280, 3290, 2.-. Tűntartók 3300, 3310, 2.-. Tűntartók 3320, 3330, 2.-. Tűntartók 3340, 3350, 2.-. Tűntartók 3360, 3370, 2.-. Tűntartók 3380, 3390, 2.-. Tűntartók 3400, 3410, 2.-. Tűntartók 3420, 3430, 2.-. Tűntartók 3440, 3450, 2.-. Tűntartók 3460, 3470, 2.-. Tűntartók 3480, 3490, 2.-. Tűntartók 3500, 3510, 2.-. Tűntartók 3520, 3530, 2.-. Tűntartók 3540, 3550, 2.-. Tűntartók 3560, 3570, 2.-. Tűntartók 3580, 3590, 2.-. Tűntartók 3600, 3610, 2.-. Tűntartók 3620, 3630, 2.-. Tűntartók 3640, 3650, 2.-. Tűntartók 3660, 3670, 2.-. Tűntartók 3680, 3690, 2.-. Tűntartók 3700, 3710, 2.-. Tűntartók 3720, 3730, 2.-. Tűntartók 3740, 3750, 2.-. Tűntartók 3760, 3770, 2.-. Tűntartók 3780, 3790, 2.-. Tűntartók 3800, 3810, 2.-. Tűntartók 3820, 3830, 2.-. Tűntartók 3840, 3850, 2.-. Tűntartók 3860, 3870, 2.-. Tűntartók 3880, 3890, 2.-. Tűntartók 3900, 3910, 2.-. Tűntartók 3920, 3930, 2.-. Tűntartók 3940, 3950, 2.-. Tűntartók 3960, 3970, 2.-. Tűntartók 3980, 3990, 2.-. Tűntartók 4000, 4010, 2.-. Tűntartók 4020, 4030, 2.-. Tűntartók 4040, 4050, 2.-. Tűntartók 4060, 4070, 2.-. Tűntartók 4080, 4090, 2.-. Tűntartók 4100, 4110, 2.-. Tűntartók 4120, 4130, 2.-. Tűntartók 4140, 4150, 2.-. Tűntartók 4160, 4170, 2.-. Tűntartók 4180, 4190, 2.-. Tűntartók 4200, 4210, 2.-. Tűntartók 4220, 4230, 2.-. Tűntartók 4240, 4250, 2.-. Tűntartók 4260, 4270, 2.-. Tűntartók 4280, 4290, 2.-. Tűntartók 4300, 4310, 2.-. Tűntartók 4320, 4330, 2.-. Tűntartók 4340, 4350, 2.-. Tűntartók 4360, 4370, 2.-. Tűntartók 4380, 4390, 2.-. Tűntartók 4400, 4410, 2.-. Tűntartók 4420, 4430, 2.-. Tűntartók 4440, 4450, 2.-. Tűntartók 4460, 4470, 2.-. Tűntartók 4480, 4490, 2.-. Tűntartók 4500, 4510, 2.-. Tűntartók 4520, 4530, 2.-. Tűntartók 4540, 4550, 2.-. Tűntartók 4560, 4570, 2.-. Tűntartók 4580, 4590, 2.-. Tűntartók 4600, 4610, 2.-. Tűntartók 4620, 4630, 2.-. Tűntartók 4640, 4650, 2.-. Tűntartók 4660, 4670, 2.-. Tűntartók 4680, 4690, 2.-. Tűntartók 4700, 4710, 2.-. Tűntartók 4720, 4730, 2.-. Tűntartók 4740, 4750, 2.-. Tűntartók 4760, 4770, 2.-. Tűntartók 4780, 4790, 2.-. Tűntartók 4800, 4810, 2.-. Tűntartók 4820, 4830, 2.-. Tűntartók 4840, 4850, 2.-. Tűntartók 4860, 4870, 2.-. Tűntartók 4880, 4890, 2.-. Tűntartók 4900, 4910, 2.-. Tűntartók 4920, 4930, 2.-. Tűntartók 4940, 4950, 2.-. Tűntartók 4960, 4970, 2.-. Tűntartók 4980, 4990, 2.-. Tűntartók 5000, 5010, 2.-. Tűntartók 5020, 5030, 2.-. Tűntartók 5040, 5050, 2.-. Tűntartók 5060, 5070, 2.-. Tűntartók 5080, 5090, 2.-. Tűntartók 5100, 5110, 2.-. Tűntartók 5120, 5130, 2.-. Tűntartók 5140, 5150, 2.-. Tűntartók 5160, 5170, 2.-. Tűntartók 5180, 5190, 2.-. Tűntartók 5200, 5210, 2.-. Tűntartók 5220, 5230, 2.-. Tűntartók 5240, 5250, 2.-. Tűntartók 5260, 5270, 2.-. Tűntartók 5280, 5290, 2.-. Tűntartók 5300, 5310, 2.-. Tűntartók 5320, 5330, 2.-. Tűntartók 5340, 5350, 2.-. Tűntartók 5360, 5370, 2.-. Tűntartók 5380, 5390, 2.-. Tűntartók 5400, 5410, 2.-. Tűntartók 5420, 5430, 2.-. Tűntartók 5440, 5450, 2.-. Tűntartók 5460, 5470, 2.-. Tűntartók 5480, 5490, 2.-. Tűntartók 5500, 5510, 2.-. Tűntartók 5520, 5530, 2.-. Tűntartók 5540, 5550, 2.-. Tűntartók 5560, 5570, 2.-. Tűntartók 5580, 5590, 2.-. Tűntartók 5600, 5610, 2.-. Tűntartók 5620, 5630, 2.-. Tűntartók 5640, 5650, 2.-. Tűntartók 5660, 5670, 2.-. Tűntartók 5680, 5690, 2.-. Tűntartók 5700, 5710, 2.-. Tűntartók 5720, 5730, 2.-. Tűntartók 5740, 5750, 2.-. Tűntartók 5760, 5770, 2.-. Tűntartók 5780, 5790, 2.-. Tűntartók 5800, 5810, 2.-. Tűntartók 5820, 5830, 2.-. Tűntartók 5840, 5850, 2.-. Tűntartók 5860, 5870, 2.-. Tűntartók 5880, 5890, 2.-. Tűntartók 5900, 5910, 2.-. Tűntartók 5920, 5930, 2.-. Tűntartók 5940, 5950, 2.-. Tűntartók 5960, 5970, 2.-. Tűntartók 5980, 5990, 2.-. Tűntartók 6000, 6010, 2.-. Tűntartók 6020, 6030, 2.-. Tűntartók 6040, 6050, 2.-. Tűntartók 6060, 6070, 2.-. Tűntartók 6080, 6090, 2.-. Tűntartók 6100, 6110, 2.-. Tűntartók 6120, 6130, 2.-. Tűntartók 6140, 6150, 2.-. Tűntartók 6160, 6170, 2.-. Tűntartók 6180, 6190, 2.-. Tűntartók 6200, 6210, 2.-. Tűntartók 6220, 6230, 2.-. Tűntartók 6240, 6250, 2.-. Tűntartók 6260, 6270, 2.-. Tűntartók 6280, 6290, 2.-. Tűntartók 6300, 6310, 2.-. Tűntartók 6320, 6330, 2.-. Tűntartók 6340, 6350, 2.-. Tűntartók 6360, 6370, 2.-. Tűntartók 6380, 6390, 2.-. Tűntartók 6400, 6410, 2.-. Tűntartók 6420, 6430, 2.-. Tűntartók 6440, 6450, 2.-. Tűntartók 6460, 6470, 2.-. Tűntartók 6480, 6490, 2.-. Tűntartók 6500, 6510, 2.-. Tűntartók 6520, 6530, 2.-. Tűntartók 6540, 6550, 2.-. Tűntartók 6560, 6570, 2.-. Tűntartók 6580, 6590, 2.-. Tűntartók 6600, 6610, 2.-. Tűntartók 6620, 6630, 2.-. Tűntartók 6640, 6650, 2.-. Tűntartók 6660, 6670, 2.-. Tűntartók 6680, 6690, 2.-. Tűntartók 6700, 6710, 2.-. Tűntartók 6720, 6730, 2.-. Tűntartók 6740, 6750, 2.-. Tűntartók 6760, 6770, 2.-. Tűntartók 6780, 6790, 2.-. Tűntartók 6800, 6810, 2.-. Tűntartók 6820, 6830, 2.-. Tűntartók 6840, 6850, 2.-. Tűntartók 6860, 6870, 2.-. Tűntartók 6880, 6890, 2.-. Tűntartók 6900, 6910, 2.-. Tűntartók 6920, 6930, 2.-. Tűntartók 6940, 6950, 2.-. Tűntartók 6960, 6970, 2.-. Tűntartók 6980, 6990, 2.-. Tűntartók 7000, 7010, 2.-. Tűntartók 7020, 7030, 2.-. Tűntartók 7040, 7050, 2.-. Tűntartók 7060, 7070, 2.-. Tűntartók 7080, 7090, 2.-. Tűntartók 7100, 7110, 2.-. Tűntartók 7120, 7130, 2.-. Tűntartók 7140, 7150, 2.-. Tűntartók 7160, 7170, 2.-. Tűntartók 7180, 7190, 2.-. Tűntartók 7200, 7210, 2.-. Tűntartók 7220, 7230, 2.-. Tűntartók 7240, 7250, 2.-. Tűntartók 7260, 7270, 2.-. Tűntartók 7280, 7290, 2.-. Tűntartók 7300, 7310, 2.-. Tűntartók 7320, 7330, 2.-. Tűntartók 7340, 7350, 2.-. Tűntartók 7360, 7370, 2.-. Tűntartók 7380, 7390, 2.-. Tűntartók 7400, 7410, 2.-. Tűntartók 7420, 7430, 2.-. Tűntartók 7440, 7450, 2.-. Tűntartók 7460, 7470, 2.-. Tűntartók 7480, 7490, 2.-. Tűntartók 7500, 7510, 2.-. Tűntartók 7520, 7530, 2.-. Tűntartók 7540, 7550, 2.-. Tűntartók 7560, 7570, 2.-. Tűntartók 7580, 7590, 2.-. Tűntartók 7600, 7610, 2.-. Tűntartók 7620, 7630, 2.-. Tűntartók 7640, 7650, 2.-. Tűntartók 7660, 7670, 2.-. Tűntartók 7680, 7690, 2.-. Tűntartók 7700, 7710, 2.-. Tűntartók 7720, 7730, 2.-. Tűntartók 7740, 7750, 2.-. Tűntartók 7760, 7770, 2.-. Tűntartók 7780, 7790, 2.-. Tűntartók 7800, 7810, 2.-. Tűntartók 7820, 7830, 2.-. Tűntartók 7840, 78

elég élénken és elég mélyen, hogy kiválólag jogász-nemzet lenni, ha nem szüntünk is még meg tényleg, meg kell szünnünk szükségkép? hogy közép- és felső oktatásunk irányait, az eddigi szűk mederből szélesebb, termékenyebb mederbe kell téríteniük? S hogy a kérdéseket (melyek azonban nem akarnak kételyek lenni) egyszerre befejezzük: érzi-e azt, mi Eötvöst, a magas elmű tudóst, ki bármely perczben lehetett volna a legkitünőbb egyetemi tanár, oly mélyen áthatotta volt: hogy bármily fontos legyen is a felsőbb oktatás, tudományosságunk felvirágoztatására, s a közép-oktatás egy mívelt nagy osztály megteremtésére nálunk: ezeknél még végtelenül sokkal fontosabb a népnevelés, oly igen hátramaradt népünk nagy tömegének a legszükségesebb tudatlanság nyomorító kódéből való kiemelése?

Pauler, előde mindent érezte, mindent megindította. Most reá a hivatás vár: dicsőben fejezni be a nagy és messzeható kezdeményeket...

Életrajzi adatait s eddigi pályáját és szakszerű tudományos működését főbb vonalait, egy lelkes tanítványa, György Endre, következőkben adja, a Fővárosi Lapok egyik közlebbi számában:

„Pauler Tivadar 1816. ápril 9-én Budán született, hol atyja a magyar főhadai kormányánál szolgált. Édes anyja a hazai jogirodalom történetében ismeretes Markovics Mátyás leánya. Iskoláit a budai főgymnáziumban s a pesti egyetemen kitünően sikerrel végezte, s az alatt nemcsak tanulótársainak, hanem tanárainak, köztük — mint magától tudjuk, — a korán elhunyt Virozsilnak és Franknak (kik közül az előbbinek utódja is lett) becsülését, szeretetét és barátságát is kinyerte. Hosszas levelezése Virozsilal valóságos kincse lesz jogirodalomunknak, ha közzétételük többi között amaz emelkedett emlékszed, melyet elődje fölé tartott.

1832-ben a bölcsészet, 1836-ban pedig a törvények tudorává avatattott föl, s miután 1838-ban Pesten a természeti jogot rövid ideig helyettesként tanította, ugyanazon évben a zágrábi akadémiához a természetjog és magyar közjog rendes tanítójává nevezték ki; 1845-ben pedig Zágráb-megyei rendes az ottani megyei törvényszék közbírájává választották, s a rögtönítélő szék s megyei levéltár rendezésére kiküldött megyei választmány tagjai közé emelték.

1845. nov. 22-én választotta a magyar tud. akadémia az értekezési és előadásai által már akkor is kitünő nevű tudóst levelező tagjai közé; majd 1855-ben rendes tagjai közé vette föl. Értekezési, melyekkel székét elfoglalta: „Az álladalom jogalapjairól“ és „Az elévülésről,“ nagy hatást idéztek elő a tudományos irodalomban.

1846. szept. 13-án a pesti királyi, 1847-ben pedig a grázi cs. kir. egyetem jogtudományi karának tagjai közé vétetett föl. 1848-ban a pesti egyetemen lett jogtanár, hol azóta a jog- és államtudományi encyklopaediát, bölcséleti jogot és büntetőjogot tanította. Nemrég egyizben a legfőbb ítélőszék előadó bírói állásával cserélte föl az egyetemi katedrát, de azután megint visszatért a csöndes, melegítő lareszekhez, hogy folytassa a munkát, mely elismeréssel jutalmazta nevét. Az utolsó választások alkalmával — s ez volt első föllépése a politikai téren, — ugy volt szó róla, mint a ráczkevei járás deák-párti jelöltjéről, de innét is visszavonult, hogy most egyszerre beledobja magát a pártkülzelmek hullámaiba.

Első magyar irodalmi munkái a „Századunk“, „Athenaeum“, a „Tudománytár“

folyóiratokban jelentek meg; ujabban pedig — bár a „Jogtudományi Szemle“ alapító közt olvashattuk nevét, — csupán az „Akadémiai Értesítő“-be dolgozott. Egyes értekezései közt nevezetesebbek: a „Tudománytár“ 1842—43-diki füzetében „Az észjogtudomány fejlődése és jelen állapotáról“, aztán akadémiai két beköszöntője: „Az álladalom jogalapjairól“ és „Az elévülésről.“ Ezenkívül emlékszedéi Virozsil, Mittermayer stb. fölött, legújabb akadémiai értekezése az észjogtan egyetemi tanárai-ról, stb.

Sokkal becsesebbek azonban ezeknél kézi-könyvei, melyeknek mindegyikét több kiadásban forog a közönség kezén. „A jog- és államtudományok encyklopaediája“, „Észjogi elő- és alaptan“-a, végül „Büntetőjog“-a ismertek ugy a magyar, mint a külföldi közönség előtt, s ha egyes elvek homályosságban hagyását be is kell ismerünk: a klasszikus rövidség és világosság, s mindenekfölött az összes szakirodalom figyelemmel kísérése, e művek által Pauler nevét halhatatlanná teszi, s csak erősebb lesz fájdalomunk, megdondolva azt, hogy e szobrok alighanem tetőzetlenül maradnak akkor, ha Pauler sokáig lesz miniszter.

A tanár Pauler közönségesen ismeretes. Huszonkét év alatt legalább is tizezerre megy pesti tanítványainak száma, kik mindannyian a tiszteletet legmelegebben érezték iránta. Előadási kitünő képessége mindig tömötté tette auditoriumát, s sok nevezetes férfi, ki már a közéletbe lépett, járt el előadásaira, hogy némely fontosabb kérdéssről meghallgassa előadását, melyet Kautz Gyula — egykori tanítványa — méltán nevezett „klasszikus“-nak. E téren pótolhatlan lesz.

Pauler modora az életben ritka szerencsével egyesíti a szeretet és tisztelet fölkelését maga iránt. Tanítványainak mindegyike tapasztalhatta szívességét; tanácsal, jóakarattal, gyakran anyagilag is segített rajtuk.

Az életrajz adatait mi fejezzük be. Tanítványai, alig értesültek kinevezetéséről, másnap reggeli előadásán üdvözölték új állásában, mit ő szívélyesen s azon biztossággal viszonzott, hogy mint eddig, ezentel is az ifjúság javát szívén viselendő. Szerdán, febr. 15-dikén, ünnepélyesen bucsuzott el tőle az egész egyetemi ifjúság. A képviselőházban ugyane nap jelent meg először, most még csak mint miniszter, de valószínű, hogy miniszterelődjének a budavárosi képviselőségben is utóda leend.

Hátra van még a harmadik új miniszterről szólnunk.

Gróf Pejacevich Pétert illetőleg, valóban igen kevés adattal rendelkezünk; talán később módunk lesz e hiányt pótolni; e perczben csak e kevésről szörítkezhathatunk.

Gróf Pejacevich Péter nem az újabb kor gyermeke már; közéleti pályáját még a forradalom előtt kezdte meg s már 1845-ben mint Körös-megye főispáni helytartója működött. Később is viselt főispáni hivatalt s jelesen akkor, midőn a horvát-magyar kiegyenlítés megtörtént, melynek ő legmelegebb és legtevékenyebb barátai közé tartozott, 1868 és 1869-ben Szerém-megye főispáni székében ült. Politikai és magánjellem, valamint hivataloskodása által Horvát-Szlavon országban a közbecsülést vívta ki magának; s miniszterre kinevezését még a horvát ellenzék is bizalommal fogadja.

Ennyi, mit ez alkalommal az új horvát-szlavon miniszterrel irhatunk. Arczképével is adósk maradunk még most, de reméljük csak rövid ideig.

A görögököz,

kik éltek Franciaországért harcolni.

(De Laprade Viktortól.)

Görögök, jertek és adjatok példát a Népeknek, kiket mi mentek meg hiába; Európa gyávan, hidegen néz rátok, Mig véretek értünk melegen ontjátok.

Csak ti emlékeztek Frankonra hálásan, Ha mindenki sérti, feledi gyászában; Csak ti mondjátok ki e szót fennjen: hála! Büszkén kiáltjátok világ hallatára.

Isten áldjon érte dicső nemzedék te, A szabadságnak a legrégibb vitéje! Csak ti érdemeltétek helyet zászlónk mellett, Kiket Thomistokles, Leonidas nemzett.

Közöttünk járjatok büszkén és nyugodtan, Hol vagytok, gyászban is dicsőfény ragyog ottan, Esetek el velünk, mint estek a hősek, Kik Thermopilánél koszoruzva lőnek.

Nép, kit az ég legszebb kincsekkel megáldott, Oltárt a muzsa is legelőbb te állad Emelt, jer, taníts a barbárt kikergetni! Meghalni és mégis halhatatlanná lenni.

Harczfiak, kiket már megsejrit a gyermek: Niketés, Canaris, Botzaris, üdv nektek! Fiaitok hősek, felismertem őket, Kiket Athén Páris lányának köszönhet.

Jertek mindennün, honnét a fény árad, Hol az emberemre ragyogó nap támad; Homér szép nemzete, hunok éjjelétől Mentd meg a fátkyafényt, mit kezzünk tart még föl.

Dicsőség vár rátok, ha el kell vesznetek, Rólatok zengenek, messze szél híratok, Athénben, Spártában ha rólátok dallanak, Frankhon azt feleli: „Szabadságért haltak!“

Két nemzet, egymásnak eszmékben rokona, Szelid törvényeknek, irgalom szenthona Fon e halottaknak koszorut gall tölgyből És borostyánból, mely Áttikában nőtt föl.

És ti isten-ösök, tanuk ti legyetek, Parthenon csucsáról mireánk nézettek! S kiket az emberem tekint mesterének: Méltó fiaitok, oh üdvözöljétek!

Nemes lángolásban hasonlók hozzátok: Emelkedett költők, harczosok, szobrászok, Testük olyan deli, lelkük telve lánggal, Tölteket tanultak érzeni hazánkkal.

Görögök! Könnyeim miatt elhal dalom, Hálánk kifejezni erőtelen nagyon. Alphaeus hatyui előtt üdvözletem En, a gall pacsirta, csak halkán zenghetem!

De ott fen az égben, távol e világtól, Mely beszenyerve lón annyi zsarnok lábtól — Milyeket Homér fest: tündöklő egekbe Im két fényes csoport találkozik egybe:

Ott vannak mind: Bayard, Turenne, Achil, Ulyss, Plato, Phidias és köztük Lamartine is, Előttük Corneille ép fogja Eschyl kezét, S őt megölelve szól: Oh köszönet ezért!

Hegedüs István.

A szajna-balparti Páris.

III.

Mielőtt a Jardin des Plantes-t elhagyva az Arrondissement du Pantheon-ban folytatnók utunkat, nem leend talán érdektelen, egy pillantást vetni a Jardin des Plantes-tól délre elterülő Arrondissement des Gobelins-be, mely ha nem is versezhet nevezetességeire nézve a már emli-

*) E kitünő szépségű hazafias költeményt De Laprade Viktor, a francia akadémia tagja írta a hazája segítségére sietett görög harczosokhoz. A „Kasia“ című, Triestben megjelenő új görög lap, francia eredetiben közölte azt, felhiva hazája költőit, hogy fordítsák le. Hegedüs István, fiatal írónk, megelőzte őket s az itt közölt fordítást adta a „Hon“-ban, honnan mi is átvesszük. — Szerk.

tett három szajna-balparti negyeddal, de annyit mindenesetre megérdemel, hogy egy perczre megállapodjunk s benézünk e sürrin lakott, szélein pompás széles boulevardokkal környezett, de beljében annál ódonabb, piszkosabb hájaktól, a proletariatus egészégtelen hajlékainak ezreitől borított városrésze, melynek szűk utcái akaratlanul eszünkbe juttatják a francia rémregények rajzait. Nem sok fantasia kell hozzá, s az ember megnépesülni látja e sikátorokat a notre-damei toronyór vagy „Mystères de Paris“ rejtélyes, éjféli alakjaival, melyek gonoszteit alig lenne képes lemosni ama keskeny vizsalag, mely e negyed homályában végig kigyózik. A la Bièvre folyócska partjait számos iparvállalat borítja — de épen ez, s a beljé ömlő számos csatorna oka, hogy vize nemcsak nem iható, hanem kivált száraz időszakban környékét is egészégtelen s az orrnak nem igen kellemes kigözölgéssel tölti el. De a folyócska mellett vagy felett emelkedik Páris egyik nevezetességei, melynek párját vagy hozzá hasonlótl hiában kereshünk bárhol a világban, mely fényt vet e sötét környezetre, megvilágítja e homályos zugokat s nevet ad az egész arrondissementnek, mely rajta: a Gobelins híres szövet-szöngygyárán kívül nem sok nevezetességet mutat fel, — az igaz, hogy ez az egy is elég lenne egy kisebb helynek világhírű nevet adni, de oly sok és nagyszerű látni és bámulni való közt, mit Páris nyújt, csaknem elvész a gobelin-szöngygek híres gyára, mely a sévres-i porcellán-gyárral együtt a francia műipar szemfénye, a páratlan francia izlésnek világra szóló bizonyossága. A legrondább s a legalsóbbnéposztálytól lakott szűk Rue Mouffetardban emelkedik e gyár, a la Bièvre patakja felett. Eredetét s nevét a gazdag Gobelin családtól nyerte, melynek e helyen a 15-ik században festő-gyára volt; ezzel utódaik szöngygyárukat kapcsolak össze, s már a 17-ik században oly hirre tudták emelni, hogy XIV. Lajos nagy minisztere, Colbert, kinek a hazai kereskedés és ipar emelése annyira szívén fektet, 1672-ben az állam számára megvásárolta s első igazgatójává a nagy festőt, Lebrunt tette. Ennek híres szövegtrajza, mely a „négy évszak“-ot ábrázolja, ma is a művészet e nemének legelső termékei közé tartozik. Az állam eléinte spekulatív s kereskedési célokra dolgoztatott, de az üzlet ily irányban nem fizetvén ki magát, a gyártást az udvar szükségleteire s idegen udvaroknak teendő ajándékozásokra szorította. X. Károly e gyárral egyesíté a Medici Mária által 1604-ben hason ezélokra alapított Manufacture royale de la Savonnerie-gyártat, hol ma a hivatalosan „artiste“-oknak (művészek) nevezett munkások dolgoznak ama páratlan szépségű szöngygeken, melyek némelyikének előállítására 60—150,000 frank, s melyek az 1867-ki párisi világiállításán is annyira felülmúlták összes konkurrens társaikat. E városrészen megemlíthetők még a Salpêtriére kóroda, eredetileg fegyvertárnak építve, ma Európának legnagyobb kórháza, melyben 4500 beteg, köztük 1340 tébolyodott nő részesül ápolásban; 45 mellék épületével valóságos kis külön városrészt képez.

A Jardin des Plantes északi oldalán terül el Páris borpiazza s Franciaország legelső borrhaktára: a Halle aux Vins, melybe, mint a szabad kikötőkbe, vámmentesen szállítják a borokat, s így vihethik ki innen a tartományokba is; csak az, mi Páris szükségletének fedezésére a városban adatik el, esik a vámhivatalnok kiméletlen oetroi-ja alá, s innen magyarázható, hogy a tartományok rendezésén nem közvetlenül, hanem a párisi köz-

ponti raktár közvetítésével veszik, adják el és cserdlik bortermesztvényeiket s a champagne gyáros Rheimsből Párisba utazik s itt veszi a szomszéd Burgund borát. Csoda-e, ha ily óriás forgalom óriás helyiségeket szükségel s vesz is igénybe, ha egész ház-sorok, utcák szolgálnak e helyen Bacchus céljaira, ha a földfeletti irodák, raktárak oly labirinthot képeznek, melyből alig lehet a helyet nem ismerőnek kiszabadulni. E borvárost öt fút szeli át, melyek Franciaország ugyanannyi borvidékének nevét viselik s természeténél választják el egymástól, ezek: a Rue de Touraine, de Languedoc, de Bordeaux, de Bourgogne s végül a francziák legnépszerűbb s búsán hamisítatni szokott borának termelőhelyéről nevezett Rue de Champagne. Mennyi bor, mennyi fűz, mily sereg üveg — egész batteriák, melyek robbanó löveggel explodálnak, s az ellenséget (de a barátot is) földre terítik.

Hogy fogalmat szerezzünk az itt felhalmozott italmennyiség óriás voltáról, elég lesz említenünk, hogy Páris ostromzárlatása alkalmával, midőn hus, kenyér, s az élelmiszerek számtalan fajta már fogyatékon vagy elfogyva volt, midőn az éhség az éhestisztátalan állatok megevéseire kényszeríté, az ökörhúst lóhús, ezt macska, sőt egér s patkány váltotta fel, Párisnak még mindig volt bora, s nem is volt arról szó, hogy fogyatékon volna, pedig ki a párisit ismeri, kénytelen bevallani, hogy legalább egy üveg vin ordinaire vagy Macon oly annyira élet-szükségletét képezi, mint akár a hus, akár a kenyér, vagy a magyar embernek a pipa s káromkodás; oly kevéssé hajlandó dimerjéit bor nélkül költeni el, hogy talán képes inkább nem enni semmit, mint valamennyit nem inni. A párisi központi borrhaktárban rendes viszonyok közt készletben levő barmennyiség egy millió litre-re megy, nem számítva e mennyiségbe a pálinka s egyéb szeszese italokból felhalmozott készletet. Legjelesebb tulajdonsága e pinczéknek az, hogy általában tiszta, hamisítatlan bort bocsátanak a piacra, mi maguknak a gazdákknak s kereskedőknek jól fölfogott érdekén kívül, a kitünő rendőri felügyeletnek érdeme.

Vegyünk búcsut a borsarnoktól, hagyjuk el Bacchus ez országát, ülünk léghajóra (ez Párisban ugy is divat volt nemrég) s nézzünk szét az Arrondissement du Pantheon alattunk elterülő ház csoportjaira; szemünk két imposans kupolán fog megakadni: egyik a Val de Grâce, másik a Pantheon kupolája, mindkettő kitünő műve egy építészeti iránynak, mely több természetes ösztönnel, mint öntudatos tanulmánynyal tért vissza az ókor klasszikus példányaihoz.

A Val de Grâce alapkövét XIV. Lajos rakta le hét éves korában, az ily nevű apátság szintén neki köszönvén lételet, a menyében azt anyja Ausztriai Anna születésének emlékére alapította. Az építés tervezője s megkezdője az idősb Mansard építész volt, Lemercier folytatta, le Duc és Duval bevégezték e nagyszerű művet, mely belsőjében is a leghíresebb mesterek remekait tartalmazza. Érdekes e templomról tudni azt, hogy ide temették a Bourbonok sziveit, míg a test többi része St.-Denisbe vándorolt. Sokról közölök talán nem tudta, vagy nem is hihette volna az ember, hogy szive van, ha a Val de Grâceba nem vitték volna — így legalább anatómiai szempontból nem lehetett kétségbe vonni. A Val de Grâce a németek lövegeitől aránylag sokat szenvedett, daczára a felette lobogott genfi keresztnek, mely az apátságból már régeb-

ben katonai kórházzá átalakított épületeket védni volt hivatva. E templomnál minden tekintetben érdekesebb s nagyobb mértékben figyelemre méltó a Pantheon, melytől e városrészt nevére nyerte, vagy eredeti nevén St.-Geneveva temploma. Alapját 1764-ben XV. Lajos tette le az építés, kinek alkotó kezét e nagyszerű mű dicsőíti, Soufflat. Alakja e templomnak három hajós kereszt, közepén 65 láb átmérőjű kupolával, melynek mechanical constructioja a Renaissance ilyenmü alkotásai közt első helyet foglal el, míg szépezeti szempontból egy e fő rész, mint az egész épület nem elégíti ki, s főhibája, mi kivált az együttes benyomásra zavarólag hat, hogy nem látszik ki alakjából, egészéből rendeltetése, nem az, mit monumentális épületeknél első sorban megkívánunk: az eszme, melyet képvisel. Az ember nem tudja, hogy templom, vagy dicscsarnok, vagy mauzoleum előtt áll-e; e kövekből nem szól hozzá az eszme, melynek dicsőítésére emeltek.

Kupolája magában véve, kivált mechanikai szempontból remekmű, három egymásra hajló bolthajtásból áll, melyek művészi összvetését a kupola tetéjére felmenés közben láthatni s csodálhatni leginkább. Az alsó kupola nagy nyílással végződik a templom belsejé felé, melyen át a második kupola gyönyörű freskója tekint alá a mesés magasból oly természetihiven, az arányoknak oly kitünő figyelembe vételével, hogy az ember azt hiszi első pillanatra, hogy a „Szt. Geneveva Apotheosis“-Grostól, nem is festmény, hanem maga a hus és vérel bíró valóság; a világítást alólól láthatlan oldalablakok eszközlik s jól intézett fényükkel a hatást még inkább emelik. Legfelül a felső kupola s ennek tetéjén az ugynevezett lámpa (lanterne) tetőzik be — messze kiemelkedve Páris ház tengeréből — St. Geneveve templomát. E magasból felségs kilitás nyílik Páris alatt elterülő házaira s a különben is emelkedetebb helyen 300 láb magasra emelkedő pontrol akadálytalanul végig tekinthetni a világvárosra, mely a városok közt nem kevésbé magaslik ki, mint a Pantheon magas kupolájával és — hisz ezt majdnem elfelejtők: mély sirboltjával. Ezt hirdeti az oszlopsoron nyugvó homlokzatot díszítő hatalmas dombormű, a nagy mester Dávid vésőjének teremtménye, mely közepén a haza jelképes női alakját ábrázolja, a mint jutalmakat, diadalmi koszorukat nyújt körülé csoportosuló fiainak, kik erkölcsi vagy szellemi tekintetben kitűntek. Itt van a harczosok közt Bonaparte tábornok alakja, biztos lépéssel előzve meg társait a nyújtott babérszöröz elérésében. A dombormű alatt a felirás: „Aux grands hommes la patrie reconnaissante“ („Nagy férfiaknak a hálászaza“), mely a „Pantheon“ névnek magyarázatul s azon jelesek legsebb siriratul szolgálhat, kik sirboltjában aluszszák az örök álmot, míg szellemök tündöklővilág világít messze szadzadokra. Mért említenők Lagrange, Lannes, Soufflat nevét, mért sorolnánk elé nehányat azok közül, kiket jól végezt szolgálatok jutalmául napoleon ki egy juttatott e legfőbb kiténtetésre, melyért hazafinak szíve feldoboghat. Ott fénylik két név s fényével elárasztja a világot, regenerálja az emberiséget, újja alkotja az államot s a társadalmat: ott van Rousseau és Voltaire — ott nyugosznak a szent porok a Pantheon alatt, s ha egyéb nem, csak e két szerény koporsó is elég lenne arra, hogy örök fényt árasztson a városra, melynek kebelében ily porok nyugosznak, melynek népét ily szellemek lengik körül.

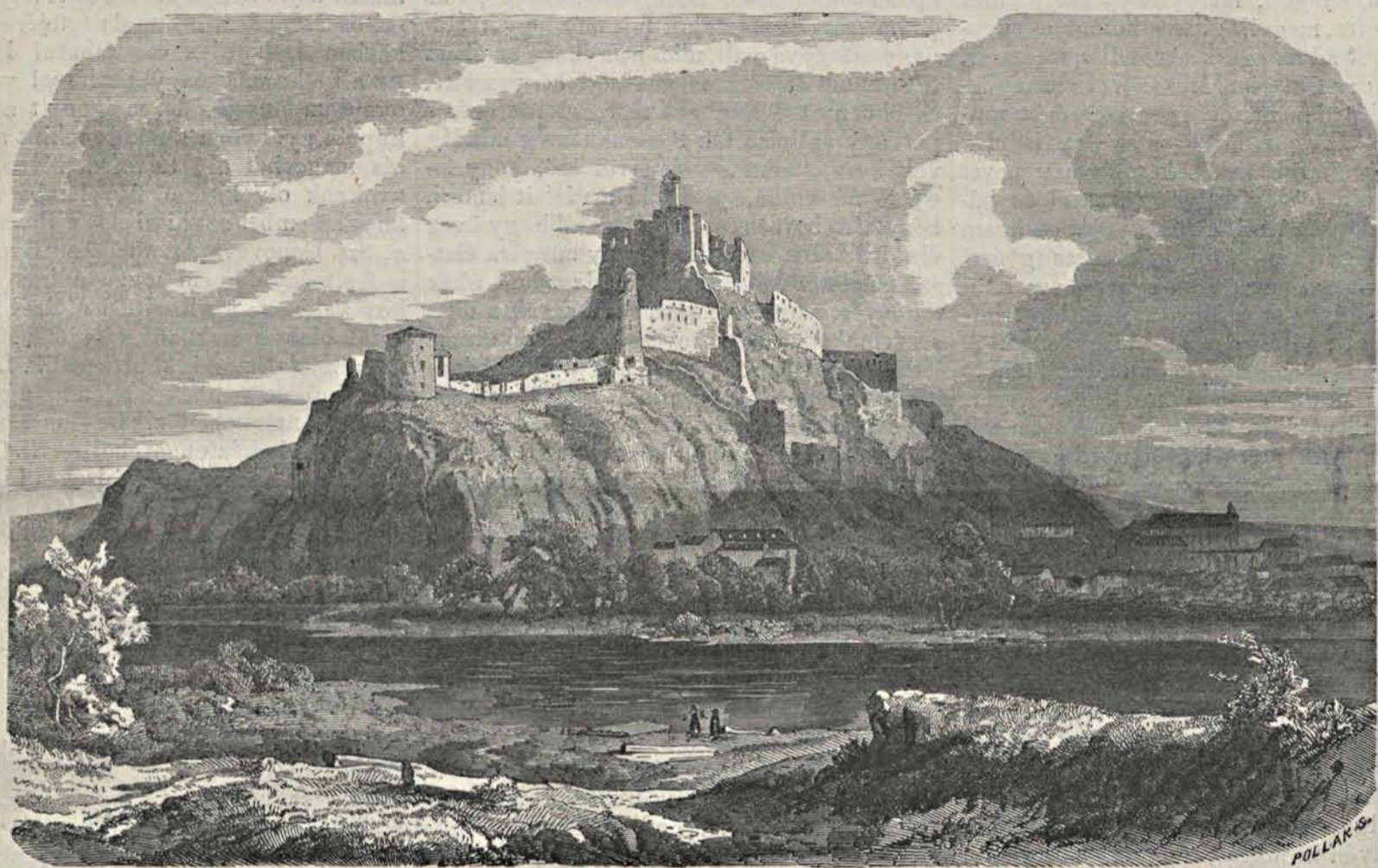
T. L.

Trencsén vára.

Ama vadregényes szikla-ormokat, melyek a rohanó Vág folyam völgyét körítik, számtalan várom koszoruzza. Ezen ő emlékek legnevezetesebbike kétségkívül, nemesak kiváló történelmi múltja és a többi meghaladó erődítményi nagysága és fontossága miatt, hanem regényes nagyszerűségénél fogva is Trencsén vára, melynek rajzát Ligeti olajfestménye után sikerült metszvényben veszik itt olvasóink.

A Vág völgyén fölfelé haladva, Beczkón túl kitágul a szilaj folyam völgye, melynek széléin a hegyek mindinkább nagyszerű alakot öltének, míg Kosztolna helységénél már magas, meredek sziklán büszkén tűnik föl az erős, hatalmas királyi vár, messzeható híre meg romjaiban is annival jogosultabb igényekkel, mert régiség, nagyság és erő tekintetében vele az ország kevés hasonló váromladványa mérkőzhetik. Eredetét a római korban Terentius novével szeretik összekapcsolni; minket történelmünk atyja, a névtelen jegyző hitelen biztosít, hogy őseink a honfoglalás korában már készen találták Trencsén várát, mely hódítványuk egyik végőrségét képezte, és az egész vármegye székhelyeül lón megállapítva.

Ettől kezdve történelmünk minden korszak

Trencsén vára. — (Ligeti olajfestménye után Keleti G. szírd.)

kán át szerepelt Trencsén vára. Az Árpád királyok korszakának első századában háromszor állítá meg falai erejével a hazánkra betörő ellenséget: Salamon és nagybátyjai viszályakor, az azt felhasználni akaró Vratizlav cseh fejedelmet; majd Ottó morvai örörfőt, s végre Svatopluk cseh fejedelmet, V. Henrik császár szövetségeseit. A tatárjáráskor is megkímélve maradt.

Trencsén eddig királyi vár volt. A XIII. század második felében már a hatalmas Csák nemzetség birtokában találjuk; s e nemzetségből származott a híres Máté nádor, Róbert király hatalmas ellenfele, ki Trencsénből felső Magyarország nagyobb részének parancsolt. Halálával ismét a koronára szállt vissza Trencsén vára s Nagy Lajos király gyakran időzött falai közt. Ő uralkodása végéig Bebek Györgynek adományozta, de már Mária királynő ismét bírta a várat; s ezontúl még két nemzedéken át volt királyi birtok: Czillej Borbála s Albert nejéé, Erzsébet királynéé.

A Hunyadiak korszakában, miután a nagy kormányzó s fia a nagy király is bírták, ez utóbbi a Zápolyáknak adományozta. De Ferdinánd király, birtokába ejtve azt, a Thurzóknak adta.

Még nehányszor változtatott birtokost, míg a XVI. század végén Illésházy István főkomornokmester kezére került, kinek nemzetsége váltza-

tos viszontagságok mellett is megmaradt annak birtokában az utolsó Illésházyig, kitől legvégre, vétel útján szállott 1835-ben b. Sina Györgyre, a hozzá tartozó nagy uradalommal együtt.

Viszontagságait, míg az Illésházyak kezében volt, nem akarjuk részletesen fejteni. Csak azt említi, hogy a mult század közepén, az örökösödési háború kitörésekor, 1742-ben, Mária Terézia királyasszony rendeletére Trencsénváranak gyöngébb déli oldala a felső sziklagerinczen jelentékeny erődítést nyert, s a háboru esélyeivel szemben fontos pontnak tekintetvén, császári őrséggel rakott meg. De 1782-ben elveszté a császári katonai őrséget. Még ekkor teljes erejében állott. De 8 év mulva, 1790. június 1-jén egy pusztító tűzvész a végső csapást mérte ez ősi emlékre, megrongálván erődítményeit, melyek több helyre sem állították. Azóta mindinkább pusztuló rommá változott a hajdan oly erős vár.

Képünk mai állapotában tünteti fel a történelmi nagyság ez egykor oly büszke emlékkövét. A várkapun kívül, de még védművekkel körülfogva, hegy közepén áll a régi anyatemplom, melynek birtoka fölött egykoron a katolikusok és evangélikusok versengtek. Ennek történelmi nevezetessége, egy oldalkápolnában rostélyzattal elzárva, az Illésházyak sírboltja, hol a többi emlékek között Illésházy Györgynek életnagysága ala-

gosságot nyertünk. És mégis, állítani merem, hogy Páris most, bukásában volt legnagyobb.

Erdélynek van nem egészen két millió lakosa. Már most képzelje el akárki is ezt az egész Erdélyt egy roppant városba bezárva, melyből senki ki nem jöhet, mely csak madarak útján közlekedhetik a külvilággal, mely élelemmel ellátva nincs, mivel ily borzasztó szám egy nap alatt is tömérdek elfogyaszta s a kellő élelmet beszerezni idő nem volt, képzelje, mondok valaki egész Erdélyt ily állapotban hónapokon keresztül, a nélkül, hogy a társadalmi rend bármilyen megzavarására valaki gondolna, mert ily gondolat egyenlő a hazaárulással.

Pedig így volt Páris, a lázas vérű, élénk képzeletű, lelkesedésre, kihágásokra és féktelenségre oly végtelen hajlandó kedélyű Páris, éhezve, fagyban, egy nagy börtönbe zárva, ágyuk torka előtt — nyugodtan, méltóságteljesen, mint egy istenszobor.

Meglátni a halált, nézni, mint közelit nap nap után, mindig egy-egy lépéssel közelebb látni, mint nyújtja ki lassan karját felénk s éreznünk csonkizásunk fordítását torkunkon: és mindezt hideg vérről, nyugottan, — haldokló szemmel és merészen tekinteni a halál szemérembe; ez a valódi hősiesség. A ki ezt meg tudja tenni, az a valódi hős és nem a kit a harcmezőn egy véletlen golyó szíven talál.

bástrom-szobra, neje Thurzó Ilona által állítva, mint a szobrászat sikerültebb műveinek egyike, megtekintést s figyelmet érdemel.

Páris ostroma.

Karthago nem akkor volt a legnagyobb, mikor az ismert világ minden tájaira széttrajzottak uszó városai s hirdetésküldőjük hatalmát és dicsőségét: de akkor, midőn férfiai városuk élő védfalaként kiállottak Scipio Africanus testudói és faltörő ballistái elé, a nők pedig levágták hajukat s hirt fontak belőle a haza védőinek nyilaira. Igen, Karthago nem hatalma tetőpontján, de bukásában volt legnagyobb.

Nem hiába, hogy e romokon ontá Márius legkeservebb könyeit.

Jelen történetek állítják, hogy a történelem egy-egy kiválóbb mozzanatát évezredek mulva megsoktalt ismétlődni, s így leli párját Nagy Sándor Napoleonban, a vandálok hadjárata a tartárokban, Leonides halála a Zrinyiéban és Karthago — Párisban.

Páris nagy volt XIV. Lajos óta mindig. Költők, tudomány, művészet, kereskedelem, hadvezérek, ipar hirdették dicsőségét, nagyságát, ő volt a világ ragyogó napja, melytől melegeit és vilá-

As ily embernek szobrot kellene emelni!

S mivé magasztosul ezen, egyeseknél is ritka, csodálatra kényszerítő hősiesség, ha egy óriás város elmondhatja magáról: „nekem két millió gyermekem van ilyen!”

És Páris elmondhatja ezt. A közlebbi ostrom története ezer meg ezer esetet fog feljegyezni, melyeknek mindegyike evangéliomnál ékebben fogja hirdetni, mi nagy, mi dicső volt e nép az ő rongyaiban, nyomorában, haldoklása a közepette.

A vakmerő „gamin,” az utozgyermek, ki egy lecsapott bomba füsttől megkínzottá lopja ki, a beteg nő, ki csatába menő férje táskájába csempészi az utolsó falat kenyert, a kis fiú, ki öngyilkos tette szánja magát, mert nem találták elég erősnek, hogy ütközethe vigyék, a koldus, ki apjává szegődik az elesettek árvának: oh ezek mind hősök, méltók, hogy Homérjok akadjon!

Mai nagy képünk egyiket ábrázolja azon jeleneteknek, melyek megdöbbentik még azt is, a ki csak papíron látja, de a milyenhez hasonlítok mindennap lehetett volna látni Páris utcaiban, s a miket a párisiak végre oly közönyösen vettek mint mi egy elcsuszást a járdákon.

Egy nemzeti gárdista gyermekét kísérik örök nyugalomra. Az apa fegyverrel kezében kíséri gyermeke koporsóját, a temetési kíséret csendesen halad az utcán a Mont Parnasse temető felé: a

mikor egy porosz gránát sülvölve közök csap és sietgő csattanással robban szét közöttük. Több ember megebesül, nők kartácsdarabot találtak a csenek el, egy gyermek ijedten rejtí arczát megrémült anyja ülőbe. Pusztulás, halálos veszély mindenütt, s még az „örök nyugalom” is örökké nyugtalanítva van s nem tudhatja senki, hogy a ki a temető felé indul, maga lábán jut-e oda, vagy mások viszik ki.

Iszonyu lehetett a nyomor az ostrom végnapjaiban. Borzad az ember, ha végig tekint azokon a

fűtők, a szegények középületekbe jártak melegedni. De végre a fűtőszert itt is elfogyott.

És akkor a végszükség arra kényszeríté a nyomorultakat, hogy neki menjenek a Páris-melől gyönyörű ültetvényeknek, mulató erdőknél s azokat a fákat, melyek évek hosszú során át minden egyes darab külön gondallal volt nevelve, pusztítsák, szekerre rakják és fűtsenek vele. Második képünk egy ily jelenetet ábrázol.

A lakosságnak éhezni, fájni kellett. Ételekkel élni, melyekre undor gondolni is, s a fagy ellen

Adomák és jellemvonások a skót életből.

— Dean Ramsay könyve. —
(Folytatás.)

Castle Grantban folyt a vendégség, s ott állodogált két férfi eseléd az ebéllő terem ajtajánál, hogy a vendégeket egyenként hálósőzbábká vi-gyék. Azonban nehányan ezek közül, akár avatott-ságuk, akár erősebb természetük következtében,

Porosz bomba lecsapása Párisban a mont-parnisse-i temető előtt.

jelentéseken, a melyek Páris élmezőjéről emlékeznek. Pedig nem egyedül az éhség volt az, a mi a szegény lakosság életét oly keserűvé tette. Volt még egy más körülmény is, méltó szövetség az éhenhalás rémének: a fagy. Ember-émléket őta nem volt oly hideg tél, mint az idén. S Páris védői, ha a várható ostrom híre gondoskodtak is, a mennyire lehetett, élelmi szerekre, de fűtőszerekről: fűről, kőszénről már a szállítási eszközök hiánya miatt nem gondoskodhattak kellő mennyiségben. December elején már csak a vagyonosak

oly tisztításhoz folyamodni, mely évtizedek mulva se lesz kipótolható, s melynek átgondolásától el-szorul az ember szíve.

Oh ezek ugyanazt tevék a mit Karthago gyermekei.

Ah, a nap akkor legszebb, mikor leáldozik! Páris leáldozik. De éjjele nem tarthat soká. Megérkezik a hajnal, a leáldozott nap fölkel újra és lesz szebb, ragyogóbb, melegítőbb, mint valaha volt.

fel tudtak sétálni saját lábukon, s visszautasíták a felajánlott segélyt. A eselédék bámulva néztek egymásra, s némi botránkozásal mondák: „bizony, az idők szomorúan megváltoztak Castle Grantban, mikor már a gentlemanek saját lábukon képesek aludni menni.”

Elég ügyes ivó-anekdota a következő is. Egy igen fősvény agg kisasszony felfogadta John Colguhont, hogy kaszálja le a fűvet a kert oldalán, nagyon a lelkére kötven, hogy csak jól tővön vágja, mert a fűből egy hüvelyk az alján többet ér, mint

kettő a tetején. Elvégezvén John a munkát, még pedig egészen a kisasszony kedve szerint, ez kivetto a whiskeyt, meg egy lefelé karcusodó boros poharat, s azt félig megtölté. De John ravaszul pislógya mondá neki: „Tele csak asszonyom, mert ez nem olyan mint a fű s egy hüvelyk ennek a tetején többet ér, mint kettő az alján.”

De a legfurcsább adoma az ivásról, a mely még most is kereng Skócia déli részében, a következő. A Galloway nemes urak nemzedéke híres volt vendégszeretetről, valamint arról is, hogy nem igen tudott mértéket tartani. Abban az időben, a mikor még az utak rozszak voltak, s az utazókocsik csaknem ismeretlenek, egy öreg lady ment haza valamelyik esti vendégszobából, lóháton, s neje háta meggett ülvéen a nyeregben. Midőn az Urr folyamon keresztül mentek, épen az öböl táján, a hol az a tengerbe ömlik, az öreg lady lemaradt a nyeregből, de a férj nem vette észre, míg haza nem ért. Akkor természetesen rögtön emberek elvették a lovát, s visszafelé fordultak, a kik még szerencsésen életben találták a ladyt, a mint a szája nyomulni akart ér ellen a következőleg remonstrált: „Köszönöm, egy csopet sem kérek se hidegen, se melegen.” (A whiskey mind forró, mind hideg vízzel egyaránt isszák.)

Az iváson kívül egy másik kedvence-foglalozása volt a régi nemzedéknek a tubákolás, a mely éppoly mindennapi szükségé vált náluk, mint a falat kenyér. Egyszer egy erős hóvihar a skót felföldön, mely több héten át tartott, megszakított minden közlekedést a szomszéd vidékek között, s a tubák-tartók mindenit kiürültek. Akkor mindenki a szomszédját próbálta meg, de sikertelenül, s így elkezdődött a tubák utáni epedés, melyről csak annak a nagy pipás embernek lehet fogalma, a kinek esetleg minden dohánya elfogyott. A falu lelkesze szintén a szerencsétlenek között volt, s az ohajozás oly erős volt benne, hogy képtelen volt a predikációra készülni, s nem találta helyét. Mint végső segélyforráshoz, elküldte az egyházit a szomszéd kocsmbába, de az úgy jött vissza, a hogy elment. „No, John, mit csinálunk?” volt a papnak pathetikus fölkiáltása. John megrázta fejét, mint egy azt jelezve, hogy ő nem tudja, a midőn hírtelen elfutott, mintha valami új eszme ragadta volna meg. Nehány percz múlva jön vissza kezében a tubákkal, s a papa rákiáltva: „hae!” A pap először is egy hosszú mély színpontást tett belőle, a csak aztán kérdé: „Hol vetted?” „Megseppertem a pulpitust!” volt John kifejező válasza. A mi tubákat a pap vasárnapokonként a pulpitoson elszórt, azok most jó hasznát vette.

Sajátásgosan kedves képet ad a mult évtizedekből a családok és urak viszonya egymáshoz. E részben a legtöbb skót családban igen nagy familiaritás uralkodott a kettő között, a melynek okát könnyű megérteni. Azon időknek egyszerű életmódja, mely fölöleggessé tette a szerartás és etikette különböző módjait; a visszavonult és folyvást egy forma háztartás, a melyben alig volt egy egész emberéleten át változtatás, s ehez még a skót nemzeti jellemben gyökerező szabad, őszinte, természetes, formalításokat nem szerető módja a társalgásnak; mindez elég közelivé tette a viszonyt a gazdák és cselédek között. S ha elgondoljuk, hogy a cseléd jókor a családba jutott, s évet év után töltött el ugyanazon emberek közt! Ó maga megvéniül, s az ura ott előtte lesz emberre, férjre, családapává. A vén cseléd nem felejté el midőn ura még gyermek volt s az ő hátán lovagolt, s ő hozzá fordult segítségért bármely bajában a haláztatnál, vagy a nyulak körül, vagy a ponyval, vagy mikor iskolába kellett menni. Az egész család tudja, hogy mennyire ragaszkodik az öreg, és senki se szeret hozzá keményen beszélni. Ó egy privilegizált ember, a ki néha teherré válik, de a kinek a helyzete annyira szilárd a családban, hogy a tőle való megszabadulás szinte lehetetlen. Az öreg Mr. Erskinek volt egy ilyen szabású vén cseléde, kinek társalgási hangja, és követelése régotá terhő voltak az urnak. Epon azon gondolkodott, hogy miként szabaduljon meg tőle, midőn vele együtt sétáltván a mezőkön, az ur felkiáltott: „Ott szalad egy nyul!” Andrew arra felé nézett és hidegen válaszolá: „Micsoda beszéd ez, mikor az ürge.” Az ur egészen haragba jöve, most egyenesen megmondá neki, hogy el kell válni. Azonban a sok esztendőnek kipróbált cselédje, nem is álmólán lehetőségéről annak, hogy ő bocsátatának el, ártatlanul kérdé: „Ugyan uram, hova késszül menni? Higgye el, csak legjobb dolga lesz itthon.” Föltette, hogyha kettőjük közül valkinek el kell távoznia a régi helyről, az a gazdája lesz.

Hasonló helyhez való ragaszkodás nyilatkozik

a vén kocsis történetében, a ki egy előkelő ur-hölgynek szolgált, annyi terhet és kellemetlenséget csinálva a háznál, a mennyire csak őt helyzete feljogosította. Végre az ur nő szépen tudtára adta neki, hogy keresen más helyet s hogy távoznia kell. De az egyetlen elégtétel a mit a kocsistól nyert, annak nyugodt felelete volt: „Nem, nem, nagyságos asszonyom; én vittem őnt mannyegzőjére, s megvárom azt is, míg sirjába kiviszem.” Még erősebben nyilatkozik ugyanez annak a cselédnek a feleletében, ki uratól szintén azt a rendeletet hallván, hogy elmehet a háztól, nyugodtan válaszolá neki: „de hiszen, én el nem megyek. Ha az ur nem tudja megbecsülni a jó cselédet, én megtudom ám a jó helyet.”

Természetes, hogy a régieb elkényeztetett cselédek sokkal többet megengedtek maguknak uraikkal szemben mint a maiak. A Dea partján lakott egy urasági vén cseléd, a kit foglalkozása miatt „Csajkásnak” neveztek, minthogy a folyamon szokta keresztül hordani az urakat, s halászatni velők. Ó maga is igen ügyes halász volt, s egy alkalommal egy sportsman vitt csónakában, a ki kiténi szerencsével halászott, s minden fogott hal után egyet huzott pálinkás butykosából a nélkül, hogy Csajkást megkínálta volna. Az öregben tán a foglalkozási félékenység is felébredt, meg az utóbbi dolog is bántotta, s egyszer csak parthoz hajtja a csónokot, összeszedi a halászó eszközöket s indul szék nélkül haza felé. Társa egyáltalában nem levén még a mulatsággal megelégedve, utána kiáltott, s parancsolá neki, hogy jöjjen vissza. De a megsértett Csajkás csak annyit felelt vissza neki: „Nem a”; a kik magukban isznak, csak halászszernek is maguk.”

Egy másik vén cseléd egymaga szolgált fel egy meglehetősen nagy obédé társaságnál; s a kérés egy vagy más után a társaság különböző tagjaitól oly sürűvé s olyan hangossá lőn, hogy az öreg egészen megzavarodva elveszté türelmét és nyugodtságát. Végre méltatlankodásának a következők szavakban nyitott utat, az egész társasághoz fordulva: „Csak ordítsanak mind egyszerre, így lehet az urakat legjobban szolgálni.”

Egy öreg lady ismerte már vén és elkényeztetett szolgálójának rossz szokásait, s mikor valami czédulát gyorsan akart helyére eljuttatni, kinyitá azt előtte és fölolvá tartalmát, hozzá tén: „No Andrew most már tudod, hogy mi van benne; aztán ne állj meg az utban azt felnyitogatni, hanem vidd egyenesen, a hova szól.” (Folyt. követk.)

Magyarország népessége.

A népszámlálás vezetésével megbízott statisztikai osztály közelebb közzétett jelentése szorint 1869-ik decz. 31-én volt:

	férfi	nő	összesen
Magyarországon	5.499,462	5.618,161	11.117,623
Erdélyben	1.051,145	1.050,582	2.101,727
Együtt	6.550,607	6.668,743	13.219,350

A fentérintett napon az országban jelen volt népesség hitfelekezete szerint következőleg oszlik el. Van ugyanis:

	Magyarorsz.	Erdélyben	összesen
római kath.	5.884,472	263,769	6.148,241
görög kath.	981,394	596,502	1.577,896
örmény kath.	842	4120	4,962
görög keleti	1.140,993	652,945	1.793,938
örmény keleti	223	224	447
evang. ágostai	872,673	209,080	1.081,753
evang. helvét.	1.717,085	296,460	2.013,545
unitárius	788	53,539	841,327
más kereszt. fel.	2,407	228	2,635
izraelita	516,658	24,848	541,506
más nem kereszt.	178	17	195
Összesen	11.117,623	2.101,727	13.219,350

Ugyanezen népességnek műveltségi állapota következő számokból derül ki:

Magyarországon csak olvasni tud: 383,940 férfi, 811,490 nő. Erdélyben 33,938 férfi, 53,372 nő. Összesen csak olvasni tud 417,888 férfi, 864,871 nő. = 1.282,750.

Magyarországon olvasni-írni tud: 2.020,590 férfi, 1.285,400 nő. Erdélyben 191,345 férfi, 96,140 nő. Összesen írni olvasni tud: 2.211,935 férfi, 1.381,540 nő = 3.593,475.

Magyarországon sem olvasni, sem írni nem tud: 3.094,891 férfi, 3.321,293 nő. Erdélyben 825,862 férfi, 901,070 nő. Összesen sem olvasni, sem írni nem tud 3.920,753 férfi, 4.222,363 nő. = 8.343,116.

Megjegyzendő, hogy a sem olvasni, sem írni nem tudók számában belefoglaltatnak a gyermekek is.

Magyarország összes népessége (13.219,350 lélek) hivatalosa és foglalkozása szerint következőleg csoportosul; van ugyanis:

pap lelkész stb. 17,515; közhivatalnok (megjegyzendő, hogy a gazdaságnál, iparnál stb. foglalkozó állami hivatalnokok az illető rovatokban fordulnak elő; általában pedig a rovatok az annak idején kiadott utasítás értelmében töltettek be) és pedig állami 10,740, megyei kerületi stb. 7785, városi, községi közhivatalnok 12,778; tanár s tanító 25,222; tanuló 59,362; író 677; művész 10,944; ügyvéd 4634.

Egészségügyi személyzet, és pedig orvos: 2562, sebész 880, baba 5089, gyógyszerész 1316, egyéb 3347.

A föld- és erdőmivélnél: birtokos 1.631,071, haszonbérlet 46,317, tiszt 14,860, éves szolga 1.331,559, napszámos 1.314,292. — A vadászat és halászatnál 4115. — A bányászat és kohászatnál és pedig: birtokos 1250, haszonbérlet 966, tiszt 1905, munkás 45,248.

Az építészeti és művészeti iparnál, és pedig: önálló vállalkozó 15,399, tiszt 1249, munkás 40,687. — A fém-, kő- és faiparágaknál, és pedig: önálló vállalkozó 68,123, tiszt 2049, munkás 86,690.

A vegyészeti, élelmészeti és dohányezékek termelésénél, és pedig: önálló vállalkozó 29,876, tiszt 2000, munkás 44,580.

A szövőiparnál, és pedig: önálló vállalkozó 45,751, tiszt 866, munkás 42,990. — A bőr-, papírgyártás és egyéb iparágaknál, és pedig: önálló vállalkozó 78,185, 1745, munkás 77,897.

A nem közvetlen termelő foglalkozásnál, és pedig: önálló vállalkozó 30,896, tiszt 1246, munkás 28,040.

A kereskedelemnél, és pedig: önálló vállalkozó 53,855, tiszt 6031, munkás 34,746. — A szállító vállalatoknál, és pedig: önálló vállalkozó 6943, tiszt 4775, munkás 14,029. — A pénz és hitelintézeteknél 2259.

Háztulajdonos 35,723, járadékutaljonos 38,650, személyes szolgálatot teljesítő 1.105,910.

Bizonyos foglalkozás nélküli egyén és pedig 14 éven felül: férfi 236,730, nő 2.118,625; 14 évig fiú 2.167,568, leány 2.240,803.

Könnyebb áttekintés végett ezen foglalkozási nemek külön csoportokba is felváltattak, s kimutatattak megék és városok, szám és százalékok szerint a népszámlálási főmunkában. E csoportok országos összegei a következők: Az őstermelésnél (föld- és erdőmivélnél, vadászat, halászat, bányászat) van birtokos és haszonbérlet 1.679,604, tiszt és munkás 2.711,979, együtt 4.391,583; — ipar és kézművel: önálló vállalkozó 268,230, munkás 330,039, együtt 598,269; — kereskedésnél: önálló vállalkozó 60,798, tiszt és munkás 61,840, együtt 122,638; — értelmiségi keresetű (pap, hivatalnok, tanár, ügyvéd, orvos, művész, stb.) 162,851; — birtok után élő (ház- és járadékutaljonos) 74,373; — személyes szolgálatot teljesítő (cseléd, hivataloszolga, stb.) 1.105,910; — bizonyos foglalkozás nélküli 14 éves koron felül 2.353,355. — 14 éves korig 4.408,371, együtt 6.763,726.

A Kisfaludy-társaság közlése.

Kisfaludy Károly születése napján, február 5-én tartja rendszeres évi közléstét a nevét viselő társaság. Most két éve, e napra virradó éjjel az akadémia palotájának fölede kigyuladt a felszárvon elégett; e miatt az ülést el kellett halasztani. Az idén sokkal nagyobb kár esett az akadémián, mely a Kisfaludy-társaság nagylelkű szállásadója, oly kár, mely e társaságot is ép oly érzékenyen s közvetlenül érintette, mint az akadémiát. Épen febr. 5-én feküdt a gyászravatolban b. Eötvös József az akadémia elnöke, a Kisfaludy-társaságnak is 1838 óta egyik legfőbb díszé és 1860—66 években egyszersmind elnöke is. A pótolatlan vesztesség eléggé indokolta a kitűzött ülésnek egy héttel elhalasztását. Így az febr. 12-én tartottat meg. Dacára a gyakori kifakadásoknak, melyekkel bizonyos lapok a Kisfaludy-társaság működését kísérni szokták, a jelen ülés is megmutatta, hogy e társaság bírja a közönség rokonszenvét általában s különösen a közönség azon két alkalmát, mely a költséget íránt legfogékonyabb, t. i. a hölgyvilágét és az ifjúságát. Az akadémia nagy diszteremének tágas karszata, sőt a terem első széksora is, hölgyekkel telt meg, a terem többi része férfakkal, túlnyomólag az ifjúságból.

Pontban tíz órakor (a betegeskedő elnök Kemény Zs. helyett) a másodolók Toldy Ferenc

nyitotta meg az ülést. Elnöki beszédében a mivel népek szemeli solidaritását hangsúlyozta, melyet különösen irodalmi alkál tartanak fenn; s rámutatván a külföld azon költői remekeire, melyeket irodalmunk, főkép a Kisfaludy-társaság közvetítése által átvett, a magyar Shakespeare-re, Molière-kezdeményeinkre, Puskin Anyeginjére, a Nibelung-énekre, Frithjof-mondára, Calderon és Moreto vigjátékaira, a Luiziadára, egy ifylatá: „Mindezekkel kivétel nélkül büszkén lépünk a művelt világ elébe, s mondhatjuk; Ime a nyelv, mely képes minden népek, korok és műfajok műveit, szellemben, hangban és formában, hiven, hathatósan és szépen megszólaltatni!

„Ime a nemzet, mely a világ nagy szellemi vel társalkodni szeret; melynek érzéke és izlése van, érezni és kedvelni, mit az emberi szellem, nagyot és szípet alkotott. Ime a kelet népe, mely gondviselészert behelyezkedése által e földre, a középkorban védőfala lett Nyugat-Európának a byzantismus s a bizanti, erkölcsileg megvesztegett, babonás és állványos polgárisodás ellen; védőfala utána a kelet romboló hatalma ellen; védőfala tán jövőben az északi byzantismus ellen — ekkép köszönve meg a nyugatnak kulturáját, melyet Géza és István csodálatosan böles politikájuk folytán onnan vett, s melynek ezer év óta főképviselője lett Kelet-Európában. S ime, így fogja fel missióját most is, így érzi közösséget e nép ma is a nyugattal, ellenére üldözöi rágalmainak és gúnyainak, kik még ma is a zsidai barbárnak hirdetik a magyart, kit Ázsia jeges síkjaira, vagy a Szánum forró homokhába számkivetének, ha az ugy hatalmukban volna, mint a hogy óhajtkák.”

Azután a társaság másik irányatos működésére, a hazai külön nemzetiségek népköltészetének a magyarral, s a magyar irodalomnak ama nemzetiség irodalmával való közvetítésére mutatván, következők szavakkal végzé nagy hatást tett beszédét: „Nemzetünk fenmaradásáról külső és közök által gondoskodni azok kötelesek, kik az ország élén állanak; az irói és művészi körök, s ezek közt e társaság teendői a szellemi, s legkülönösen a költészeti téren vannak kijelölve. Ha ezen sikerrel működünk, e működés is — művelésünk emelésére irányozva — a nemzet fenntartására fog hatni, s ez öntudatban ragadom meg végül a jelen alkalmat is, társaságunk s annak vállalatát nemzetünk hű fiait és leányainak erkölcsi és anyagi támogatásába újra meg újra ajánlani.”

Toldy beszéde végzetével Greguss Ágost, a társulat buzgó titkára lépett az emelvényre számot adni a társaság egy évi működéséről. Mindjárt jelentése kezdetén melegen emlékezett meg a társaság nagy halottjáról; s a vesztésg, monda, oly gyászszal borít, hogy örömink teljes nem lehet, még örvendetes gyarapodásunk s működésünk sikerein sem. Majd a föld legműveltebb nemzetei közt dulo retentenes háborúll emlékezett meg s méltó keserítéssel kelt ki az álmlveltség ellen, melylyel korunk oly nagyra van, pedig tulajdonkép „politechnikus barbárság” az csak. Tiltakozunk, monda, ez ellen! Bár a tiltakozás, mint a kisebbség utolsó védszéca, közvetlen nem érvényesítheti magát, de közzetve szemleli hatása magyan; tiltakozunk ne csak röppönő szóval, hanem főkép példadót tettel: a társaság, hivataszerü irodalmi munkálkodással, a közönség, érdeklődéssel, részvétellel s munkássággal iránt. S itt áttér a társaság munkálkodására. A mita már-már befejezett Shakespeare-ről s a munkába vett Moliérről mondott, érdemesnek véljük ide igtani: „Shakespeare művei, ugymond, annyira befolytak a mai művelt világ szemleli fejlődésére, hogy hiányuk bármely nemzet irodalmában lényeges műveltségi hézag; e hézag betöltése hazánkban mindenekelőtt Tomori Anasztáznak köszönhető. Oly érdem, mely neve emléktét fonn fogja tartani! „A legnagyobb tragikus mellett a társaság elhatározta kiadni a legnagyobb vigjátékírót, Moliéret. Művei közül már közreboasítottunk ötöt; hat, Szász Károly fordításában, kész; a többire számosan jelentek meg a vállalkozó, a szemleli munka tehát biztosítva volna; sőt felébb biztosítva e munkának dija is, a mennyiben fedezését Orczy Bódog b. a nemzeti színház részéről kiténi előzetkenységgeel felajánlotta. S meg vagyunk győződve — fenkölt lelki irodalombarátaink sérelme nélkül, nem is lehetünk másképp meggyőződve — hogy a honfui buzgóság szaporán össze fogja teremni a még fődözeten költséget. A magyar Molière-kiadás teljes biztosítására, tisztelt gyülekezet, elögendőnek hisszük itt nyilvánosan és előre kijelentni, hogy aláírás i veinkkel

akarjuk önököt meglátogatni: bizonyosak vagyunk benne, hogy otthon találjuk.”

Ezután elősorolván a társaság egyéb munkálkodását, beszéde végén meleg szavakkal fordult Toldy Ferenchez, ki ez évben éri meg irói működése 50 éves jubileumit. Greguss szavait a szeretet és tisztelet heve hatotta át azon férfiu iránt, ki őt is az irodalomba bevezette s buzdította, kinek halhatatlan érdeme, hogy irodalmunk multját magnépesítette. Eljen soká, kívánjuk mi is, hogy nagy művét: a magyar irodalom történetét, melyre annyi beces anyagot hordott össze, teljesen befejezve hagyassa hátra nemzetének!

Greguss előadása után megkezdődtek a rondos előadások. Első ezek közt Keleti Gusztáv művészi jellemrāja volt id. Markó Károlyról, a hírneves tájfőstől, kinek jellemzésére senki sem lehet hivatottabb nálunk, mint Keleti, ki maga is jeles tájfőst, s mint az esettel, oly jól tud bánni a műbírálló tollal is. Felolvasásából, mely a halk olvasás miatt kissé hosszabban tartott, mint ohajtható lett volna, de mely olvasva még sokkal jobban fogja érlelni a közönséget, meg nem tagadhajtuk magunktól, hogy egy pár érlekes részletet ne közöljünk:

„Találgatásra vagyunk utalva, mihelyt csak azt is kutajgaj, hogy mely körülményeknek lehet tulajdonítani a gyermek művészi hajlamának fölébredését.

„Hasonló kérdésekre sokszor a szülőhely minősége és körülményei vetnek világosságot. Markó Károly Lőcsén született 1790-ben. A természet iránti fogékonyság atyjától származtatott róá, ki a széklő havasok közül ájtott és meglepedett a Szepességen; a gyermek Markó tehát első benyomásait a Kárpátok alján, egy bécezes vidék gazdag természetéből meríté. Itt hosszra nyulnak a hő-tömegekkel mindent elborító telek, rővidek a nyarak, boru és derü hatalmas ellentétben és sürün váltakoznak. A párolgó hegyek pillanat alatt fölhövelnek a szük völgyeket, a villám mindig kézen áll le-leesapni a gránitzirtek közé, s mig kőmáladékaikat a völgy talpaig zuhogtatja, hatalmas dörölülése ezerszeres viszhangban végig rengeti a bérézeket. A másik percben a szél a szomszéd völgybe fújja a zivatart, utána még tisztább, még átlatzóbb lesz a levegő, a mélyég még sötétebb, az ornök fénye még derültebb, a patak zűgöb, a fenyvesek illata áthatóbb lesz, s mire a felhő árnya végül suhant a haragos zöld pázsiton, millió harmatscöppben ragyog az éjtető napfény. E fény, e szín, ez árnyék és illat, ez a vízbőség, e csöndes tengerzomok, a nagyszerü magány közöpette hatalmas nyelven szólának a fiatal kedélyhez, az ifju szív szűz érzelmét, az ébradó képezet mámoros ábrándjai csak úgy meghiit viszonyba lépnek a helyszín költői geniussával, s innen túl már csak az alakító tehetség egy szelid intésére van szükség, hogy az embrionicus műszellem tette gerjedjen.

„Az ifju Markó e részben is saját atya utmutatásával élhetett, ki a mérnöki tudomány gyakorlatása mellett olykor festészet kísérletekben is kedvét találta. A kis Károly már most versenyt rajzolgató atyjával együtt a váratok és sziklákat, az erdő és mező részleteit, de az ily gyermekded kísérleteknek, habár szűkebb körben meg is balmultanak, komolyabb jelentőséget nem igen szoktak tulajdonítani. A rajzolgató gyermekét apja társaság iradalmi munkálkodással, a közönség, érdeklődéssel, részvétellel s munkássággal iránt. S itt áttér a társaság munkálkodására. A mita már-már befejezett Shakespeare-ről s a munkába vett Moliérről mondott, érdemesnek véljük ide igtani: „Shakespeare művei, ugymond, annyira befolytak a mai művelt világ szemleli fejlődésére, hogy hiányuk bármely nemzet irodalmában lényeges műveltségi hézag; e hézag betöltése hazánkban mindenekelőtt Tomori Anasztáznak köszönhető. Oly érdem, mely neve emléktét fonn fogja tartani! „A legnagyobb tragikus mellett a társaság elhatározta kiadni a legnagyobb vigjátékírót, Moliéret. Művei közül már közreboasítottunk ötöt; hat, Szász Károly fordításában, kész; a többire számosan jelentek meg a vállalkozó, a szemleli munka tehát biztosítva volna; sőt felébb biztosítva e munkának dija is, a mennyiben fedezését Orczy Bódog b. a nemzeti színház részéről kiténi előzetkenységgeel felajánlotta. S meg vagyunk győződve — fenkölt lelki irodalombarátaink sérelme nélkül, nem is lehetünk másképp meggyőződve — hogy a honfui buzgóság szaporán össze fogja teremni a még fődözeten költséget. A magyar Molière-kiadás teljes biztosítására, tisztelt gyülekezet, elögendőnek hisszük itt nyilvánosan és előre kijelentni, hogy aláírás i veinkkel

csak holt kincs volt volna e pillanatig, midőn az olasz napfény első sugarában életre kelt. Belvilágának egész költői erője feltárult, föléledett, most már tüzes hévell folytak tanulmányai, s tanulmányait rohamos sebességgel nyomban követte a siker, a sikert a hir, a hirt a tömeges megbízás, s a megbízások ostromát a dús jövedelem.”

Markó műveit Keleti következőleg jellemzé: „Minden műve egy-egy revelatio, minden festményében a természetet amaz idylli, békés, ünnepies jellemében tünteti elénk, melynek elringató nemes költészete olykor az epikai nagyság fokáig emelkedik. Ugyanezon költői derült alaphangulatot bámulatos következetességgel, egyuttal kifogyhatatlannul bő változatban tolmácsolja műveinek tulnyomó számában, s mintha a fény és meleg ne-továbbját is keveselnél, nem ritkán magát a sugárzó napkarikát is mérséren oda festi az égbolozatra.

„Holdvilágos méla tájképet alig, téli tájképet gyermekkori zengéjén kívül nem ismerünk tőle. A zivatart is csak elvonulóban festi, győzelmesen kitérő napfény mellett, vagy úgy, hogy az eső áztatta táj fölé egész ragyogó szinompájában hajlít át a kiengesztelést hirdető fényes szivárvány.

„A mely erő tömlomszert magányát, a lomb-sátor alatt terjengő fűhomályt — azt, a mit a latin költő oly találatlan „frigus opacum“-nak nevez, fényt és mindig csak fényt szomjazó képezet mir kerül, az árnyék nyirkos mélységét is csak ollenüttél használja ott, hol a meleg fény széles áramlatának fokozása véget ki nem kerülheti.

„A természet megdöbbenő nagyszerűsége elől kitér, a tér végtelenségével meg nem küzd soha, az ég és föld szenvedélyesen háborgó tünényei számára viszhangja, viszfénye nem volt alkotó erejének.

„Szélvész soha, csak szellőt, hullámortolat nem, csak csillám habot, nem roquetget erdőt, csak berket és ligetet, nem pusztát, csak virággal himzett mezőt, általában az elemeknek nem pusztító hatalmát, csak gyönyörködtetve onyolgó játékát ecseteli; nem széles vonásokban, hanem a természet microcosmosában buvárkodó, s mondhatni dö-zülő részletezés és apróra megfigyelő gyöngéd utánzás modorában.

„Ez éleni tájakat azután, néha meglepően gazdag alkicsopozatok alkalmazása mellett a keresztényen és ó-görög hitrege patriarchális jelene-teivel, isteneivel és nemtőlvel népesíté legszé-vebben, s e mythologiai staffage bevégzi a tájkép ideális, mondhatlannul tulvilági jellemét.

„Markó vállalatosan-költői szemlele, e művészetű subjectivitásban tetözött, s ha sokan modern Claude Lorrainnek nevezik, mi a jogosság nagyobb látszatnál nevezhetnők őt a tájfestészek Fiesolejának.

„Fiesole lángoló kedélylyel felülmúlhatatlannul szép angyalokat festett, melyeket ma is bámul-nunk kell, de az ő idealismusa s a mienk között a századok tátongó örvényt zavartak, melyet a Tantalusoképülésével sem bírnak áthidalni többé.”

Keleti után Iyrai költemények következtek Tóth Kálmántól, „Anya emlékére, „Érzésű irva és érzésű előadva s tetszőseel fogadva, épen mint Dobsa Lajos végül fölolvadott költeménye, mely hévell irva, hévell előadva s szintén tetszőseel fogadva, fejezte be a műsört.

De a két vers-olvasó közé esett az ünnepléy programmjának azon száma, mely — ha nem elsőadunk — leginkább vonzotta s mindvégig teljesen együtt is tartotta a nagy közönséget. Jókai Mór népszerű regényírónk „A magyar Faust” cím alatt állítá össze a híres Hatvaniról szóló népmondákat. Lapunk olvasói közelebből ismerték meg a történelem, a való Hatvaniját, az erre legilletkeesebb Révész Imre tollából. Jókai a monda Hatvaniával ismertet meg, szeszélyes, humorteljes, eleven előadásban. S Jókai a mily kitűnő író, oly páratlan fölolvás is. Fölolvásása mindvégig nagy derültségben tartotta, olykor hangos kacsajra vilányozta a közönséget, még azokat is, kik a Hatvani adomik nagyrészt épen Jókai által megírva („A magyar nép adomái“-ban) ismerték. Meg nem állhatjuk, hogy az érdekes felolvasásnak, mely méltó helyén az „Üstökös“-ben jelen meg egész terjedelemben, legalább rövid bevezetést ide ne igtassuk.

„Ne csak a németek dícsökdöjenek vele, hogy volt nekik olyan hatalmas emberük, mint doktor Faust, akit életében tenyeren horlozott, halála után pedig pokolba vitt az ördög; a mi elég szép kitűntetés: más szerény ember a maga lábán jár oda. — Nekünk is volt ilyen kitűnő emberünk, a kinek híret m is emlegeti minden ember Debr. ezenben: doktor Hatvani István.

„Abba se bízza el magát a német, hogy az ördög fraktot visel, mert a hogy egészen hiteles

adatokkal be tudják bizonyítani, a mi ürdögünk Hatvani idejében hosszú kaposos tógát viselt, a mi ajánlatos öltözék rá nézve a miatt, hogy közudomásulag hol lúdlábat, hol lólabát használ: ez utóbbit valószínűleg olyankor, mikor nagy sár van.

„Még azonfelül az is bizonyos, hogy a mi ürdögünk vagy kalvinista, vagy lutheránus; a mi ismét nagy triumfus rák nézve, hogy e szerint nem orthodox az ürdög, és így nemcsak a mennyországhoz, hanem a pokolhoz is van már jussunk.

„Es mind e tudományta Hatvani-mondakörnek köszönhetjük, mely mind a mai korig teljes fényében fentartotta magát; nem homályosítottatva el a hitetlenek és ürdögtagadók azon felfogásától, mely szerint Hatvani nem lett volna egyéb egy igen kitünő természetű tudós, kinek csodatetteit megmagyarázza a villany, delej és vegytan bámulatos működése; kinek profétai tehetsége nagy világismeretén alapult; garabonczássága a légtümenyeménnyel mely ismerete volt; emberösszerakó, halottföltámasztó büvészete, egyszerű orvosi és műtői ügyességé halványodik el; s elkölthetetlen gazdagságát épen e tudományosságának köszönhető e vers szerint: Dat Galenus opes, dat

Justinianus honores; a mi magyarul annyit tesz, hogy az orvosokból lesznek a háziurak, s az ügyvédek a méltóságos urak; a hogy az ürdögöl való tréfáinak híre mind csak az akkori diák sereg pajkoskodása.

„Hanem hát az csak mind a skeptikusok szóbeszéde, mi igaz-hívők nem engedhetjük magunkat a mi egyetlen ürdögünkötől megfosztani, s ha más ember azt állítja, hogy ő csalhatatlan, bátran szembeállítjuk vele a magunk csalhatatlanságát, nekünk is van enycklikánk, nekünk is van syllabusunk, minden hozzávaló aparattussal együtt stb. stb.“

Az ünnepélyes ilést a pályázatokról szóló titkári jelentés s az új pályázatok kihirdetése zárta be. A ballada-díj, melyre harmincz négy mű pályázott, nem adatott ki; három ballada némi kitüntetéssel megemlített, u. m. „Ervin király“, „Hét dalnok“ és „Két anya“ címűek. Sikeres volt az elméleti pályázat: „A tragédia elmelete“ — mely a bírálók jelentése szerint egy valóban jeles s az irodalomnak kitünő nyerményül szolgáló értekezést hozott létre; felbontatván a pályanyertes mű jelleg levele, a társaság régi szerencsésje ismét valószínűtlen magat: hogy t. i. új, ismeretlen nevet von elő a homályból, mint egyszer Pap Endrét, Szilágyi Istvánét, Gondol Dánielét, legkivált Arany Jánosét s utjában Madách Imrét. Az új s ujjahja az említettekhez méltó fényességűvé válandó név, mely ezuttal föltűnt: Négy László premontrai rendű nagyzelembi tanár.

1 óra tájt az ülés beveződött, a társaság rendes, alapító és pártoló tagjai s irodalmi barátai közül mintegy ötvenen, vidám lakomára gyűltek össze Frohnernél, hol mindvégig szíves jó kedv s pohárköszöntések élénkíték az évenként egyszer előkerülő együttlélt pár óráját.

Egyveleg.

— (Egy érdekes tót népdal.) Hogy hazánk népe, nemcsak a magyar ajku rész pedig, a világsejemenyek iránt érdeklél viselkedik, bizonyítja az alább közölt népdal is, mely legújabb keletű terméke a tót népköltészetnek, s melyet, tót eredetű fordítva, Uj-Zsélyről (Nógrádm.) Mikszáth Kálmán ur küldött be lapunk számára.

Páris alatt . . .

Páris alatt áll
Fekete lovan
— Tombol szüntelen —
S azon a lovan
Fekete lovan
En és fegyverem.

Veszélyes csata
A német csata

Es oly szomorú . . .
De még ezerszer
Három ezerszer
A frank háboru.

Tudod-e rózsám
Mi az ebédem?
Nem halok chen . . .
Ételem lóblól
Italom hóblól.
— Az az ebédem.

Tudod-e rózsám
Milyen az ágyam,
Mely ringat lágyan?
Jégheideg kővön
Terített kőpöny.

— Az az én ágyam.
Tudni ohajtod
Milyen halatom?
Szép harci halál,
Észre sem veszem
A földre esem
S jó kardom alám.

Tudni ohajtod
A temetősem?
Misének szépen
Az öreg ágyu.
S a doba a bárgyu.
— Az az ebédem.

Száraz fagyalyakat szedő parisiak.

** (A hasznos házi állatok száma hazánkban.) A hasznos házi állatoknak a népszámlálással egy időben végrehajtott számbavétele következő eredményeket tüntet ki. Volt ugyanis 1869. decz. 31-én:

	Magyarországon	Erdélyben	Együtt
ló	1.631,388	188,264	1,819,652
őszvér	2350	298	2648
szarvasmarha	3.569,543	927,371	4.496,905
(e közt bivaly)	14,658	58,310	72,968
juh	11.919,739	1.840,961	13.760,700
keoske	217,827	191,415	409,242
sértés	3.071,480	501,751	3.573,231
méhkas	365,711	122,718	488,429

** (Páris környékéről.) A kapituláció után írja egy angol levelező: Lagnyban nyüzsgönek a németországi zsidók, gsheftelési vágytól égve s türelmetlenül várva az időt, midőn felhatalmazott készleteiket szabad lesz Párisba bevinniök. A fővárosból kivezető utakat francia népség lepi el, mely siet vissza Páris körül fekvő lakaiba, minden lépten a legszomorubb jelenetekkel lehet találkozni: vannak családok, melyek kétségbeesetten állnak meg halomra lótt házaik előtt, mások főlének kérnek engedelmet a német katonáktól,

hogy saját házuk egyik szögletében megvonnasák magukat gyermekeikkel együtt. Láttam egy előkelő francziát, ki idegenként kért egy pohár bort a német katonáktól saját pinczejéből. Láttam finom delnököt arany-gyűrűvel ujjakon, áskálni a fagyos földet, néhány darab zöldségért, míg a férj galyat szedgetett, hogy megrongált villájának tüzhelyén tüzet élezzsen; láttam földbirtokosokat, megdermedve szemlélni a német ágyu-ütegeket szántóföldjén a mögöttök felhalmozott golyópramisokkal. — Egy belga, kinek sikerült élelmi szállítmányával a fővárosba hatolni, nyugodtnak, de egyszersmind igen komornak rajzolja a lakosság hangulatát. Megható, a mit az éhezőlakosság magatartásáról ír, mely a kenyér és élelmiszerrel láttára csoportosan tologott körülötte, de senki sem akart többet elfogadni, mint a monynyi a pillanatnyi szükség kielégítésére nélkülözhetlen volt. „Nem, nem, — mondák egyesek midőn a belga egész kenyerekkel kínálta meg őket, — egy darab elegendő; úgy majd több szükkölködőn segíthet.“ S így kényszerítve volt adományát több részre felmetelni.

** (Benoit d'Azy.) a francia nemzetgyűlés korelnöke, 75 éves, politikai elveire nézve ultramontan legitimista, ki politikai életének különféle szakáiban hoven kikelt az orleanismus, köztársaság s az oszárárság ellen. 1851. decz. 3-kán a tizedik kerület mairie hivatalában az ő elnöksége alatt tartatott az ismert képviselők ülése. Ő volt az, ki ama végzeteljes napon Bonaparte Lajos elnök letételét kihirdetett, s ismét ő az, ki a császárság bukása után az első köztársasági gyűlésezetet megnyitotta. Hogy jelenleg ő a korelnök, annak az a körülmény az oka, hogy a képviselők nagy része még nem érkezett meg, a kik közt van a 80 éves Changarnier tábornok.

© (Érdekes ünnepély Velen-csében.) A mult hó végén Velen-csében sajtáságos ünnepély ment végbe. Ugyanis van ott egy földalatti kápolna, melyet Szt.-Márkról neveznek el, s melyet az apály és dagály több század óta tartott a víz alatt. Most e kryptát, mely 60 sebbnél sebb, görög márványból faragott és külön díszítet oszlopon nyugszik, miután pergamoi vízmentes ezemtellet tökéletesen biztosították, ismét megnyitották. Ez ünnepélyen több ezer ember vett részt. A kápolna belterét 50 gázfény világítja meg s az egész éter erős tömjén illat lengte át; az ünnepélyes dalokat harmonium kísérte. A helyreállítás 30,000 lírába került.

** (Az emberi természet mit képes előváltani.) mutatja a következő eset. — Nem messze Montbelliardtól egy öszelődözött házikóban 7—8 halott közt, egy, alig 17 éves s még élő sebesült találtatott, a ki halkán segítségért nyözörgött. Nagy ügyvel-bajjal a hullák közül kiemeltetvén, a szabadba vitetett. Az igen fiatal sebesültnek, ki a háboru kitörése előtt Avignonban tanuló volt, egy poroz grantát mind a két lábát térd alatt csufosan szászaggattá. Ily helyzetben egészen elhagyatva, étel, ital s egyéb segítség nélkül, hét álló napig a hullák közt feküdt. Sebeit a ruhájáról lehasogatott rongyokkal ő maga kötötte be. — A szabadban fektült halottakhoz nagy nehezen hason mászott, s az azok szeibeiben talált egy pár darabka kétszersült volt eledele, szomszúságát pedig az alakokon keresztül a szobába bőven esett hóval csillapítá. — A szerencsétlen ifjú Svájcba szállították, s orvosa azt hiszi, hogy talán sikerül még életét megmenteni.

** (Casper nevű angol), épen abba a pillanatban sikerült elfogni, midőn Lilleből Calaisba vasuton akart menekülni. Casper ugyanis vállalkozott, hogy a francia hadsereg számára nagy mennyiségű lábbelit fog szállítani; az északi hadsereg részére szállított is 15 ezer darab topánt, de talpaik kemény papírból voltak. Casper mint csalo hadi törvényszék elé fog állítani.

Irodalom és művészet.

— (Révész Imre) „Magyar Protestáns egyházi és iskolai Figyelmező“-jéből egy szerre jelent meg az 1871-diki (második) évfolyam I. és II. (január- és februári) füzeté. E tudományos irányú folyóirat új fejlődését alig lehetett volna méltóbban nyitni meg, mint Imreh Sándornak, a debreczeni reform. kollegium jeles tanárának s a m. tud. akad. tagjának „Felsőbb iskoláink cletkérdései“ című nagybecsű tanulmányával. Korszerű értekezés nemcsak a törvényhozásunk elé is kerülendő tárgynál fogva s figyelemre méltó alaposága és meggyőző világossága által. E jeles dolgozat után Révész Imre közöl „Rövid pillantást a magyar protestáns egyház mult évi főbb mozzanataira.“ melynek szellemét s hangulatát Petőfi-ből vett jellegé mutatja: „Nem foglak oda írni tégedet — Hol boldog évm följegyezve vannak.“ Majd „A felső-lövői evang. tanintézet rövid ismertetése következik“ — tanúság s budító olvasmány a szellemi ügyek munkás és buzgó bajnokainak. — E nagyobb dolgozatok után a tárca irodalmi, egyháztörténelmi s más az egyházi és iskolai élet körébe vágó apróbb közleményeket tartalmaz. Végül Ballagi ellen pollemizál a szerkesztő. A füzethez, mint az eddigiekhez is, érdekes hittérítési tudósítók vannak adva mellékletül. — A tartalmas folyóirat előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 forint, negyedévre 1 forint.

** (Károli Gáspár.) magyar biblia-fordítónak állítandó emlék-alap javára. Niházi László ref. segédlelkész „Huszonkét községes egyházi beszéd“-et adott ki (könyv azonban nem 22, hanem 24 beszédet tartalmaz). Valóban közönségesek, nemcsak azon értelemben, melyben szörök azoknak nevezik. Az előbeszéd Károli Gáspár életadatait rövid vázlatban összeállítván, jeltelen — sőt bizonytalan — sirjéről, a gönczi, akkor protestáns, most r. kath. temetőben, emlékezik meg. A szárdék mindenesetre kegyeltes s méltó a pártolására. Azért ajánljuk e kötetet az érdekletteknek. Ára 1 ft. 30 kr.

** (Az 1870. évi országgyűlési törvények) csinos kis 8-ad réti kiadásban jelentek meg az Eggenberger-féle akad. könyvkereskedésben. A 13 ivre terjedő kötet az országgyűlésünk által mult évben hozott és szentesített is nyert, ötven törvényeket tartalmazza, hiven a hivatalos „Törvénytar“ után. Ára 1 frt., díszes angol vászonkötésben 1 frt. 60 kr.

** (A csődrendszér.) különösen a magyar csőd és csődeljárás részletes ismertetése, irománpéldákkal ellátva, elméleti és gyakorlati használatra. — Irta Övári Kelemen, jogtudor és egyet. magántanár. Kiadta az Eggenberger-féle akad. könyvkereskedés. Oly kézikönyv ez, mely hiányt pótol irodalmunkban, mert a törvénykezésben oly fontos csőd és csődeljárás nézve még nem birunk oly kompendiumot, mely a különböző elszört jogszabályokat egy rendszeres egészbe csoportosította volna össze. Szerző sulyt fektet az elmélet kifejtésére, de emellett a gyakorlati szempontokra is figyel, azért ezen alapos tanulmányon nyugvó művet mind az elmélet, mind a gyakorlat férfiai előnyösen használhatják.

** (A hivatalos statisztikai közlemények.) 3-ik évfolyamának IV. füzeté megjelent. Tartalma: Átlagos gabonárak 1869-ben Magyarországi főpiacain. Átlagos terményárak a pesti piacozon. A hitelenes jegyzett magyar értékpapírok közép-ára és hullámzása 1869-ben. A magyarországi vasutak állapota 1867-ben és 1868-ban. Magyarországi bank-és hitelintézetek 1867., 1868 és 1869-ben.

** (A „Tervezetttudományi Közöny“) III. kötetének 21-ik füzeté megjelent. E folyóirat szerkesztését Szily Kálmán visszalépése folytán két fiatal tudós: Lengyel Béla és Petrovits Gyula vették át. Az új füzet az eddigiekhez hasonló érdekes tartalommal jelent meg, a gyermeknyelvről P. Thewrewk Emiltől, az egyetemi oktatás lényeges kellekeiről Thán Károlytól talánunk benne nagyobb közleményeket.

** („Erdélyi Gazda.“) Az erdélyi gazdasági egyesület szakközlönyét a f. évben is kiadja s az idei két első számban több érdekes cikket tartalmaz. Ezek közül felemlithetjük „A georgikai felolvasások“, „A gyümölcslétről“, „A pincze-egylet nagygyűlése“, „Mezőségi levelek“, „Az

Melléklet a Vasárnapi Ujság 8-ik számához 1871. febr. 19.

T Á R H Á Z.

1871-iki ménállomások Erdélyben. „Eszmeesere a gyümölcslétrőlak felett“ című cikkek. Az „Erdélyi Gazda“ rendes rovatot visz az erdélyi gazdasági egyesületről; továbbá „Levelezés“ cím alatt eredeti leveleket és „Egyveleg“ cím alatt érdekes szerkesztett közgazdasági vegyes híreket közöl. A lap előfizetési ára egész évre egyleti tagoknak 2 ft., nem tagoknak 4 ft.

** (Az „Erdélyi Lapok“) idei, 10-dik évfolyamának 1-ső füzeté megjelent. E füzetben a földművelési miniszterium által készített „erdőtörvényjavaslat“-ot Diwald Adolf tárgyalja; egy másik cikk szól „a fűrészpörrel, mint tápszerről a kérődzők számára“; továbbá egy a „szállítható utczagátor“-ról, egy közlemény pedig a Lo-Prestiféle hegyi vasutat ismerteti. két rajzjal.

** („Komáromi Lapok“) címmel Siegler Károly helyi kö lönyit indit Komáromban. A lap ápril 1-jén indul meg, s hetenként egyszer jelenik meg. Előfizetési ára vidékre postán küldve egész évre 7 frt, évnegyedre 1 forint 80 krajczár.

** („Testvériség“) címmel az általános munkás egylet kisebb alaku magyar hitelaport indított meg Politzer Zsigmond szerkesztésé mellett. Mi még nem láttuk, hanem a „Magyar Ujság“-ban ezt olvasunk első számáról: „A lap törekvése a bémunkának megszűntetése, productiv társulatoknak államsegély utján való életelbirtetése — meg aztán egy kis véresszáju igazgató is.“

** („Orosz beszédek“) cím alatt két kötet fog megjelenni hat kitünő orosz író: Puskin, Turgenjev, Sollogub, Kukulnik, Gogol és Boev műveiből, melyeket Fincziczky Mihály az eredetiből fordit magyarra. E két kötetre a fordító előfizetést nyit 2 frtjával; a pénz hozzá, Ungvárra küldendő. A első kötet márcziusban, a 2-ik áprilban jelenik meg.

** (Egervári Ödön) tudatja előfizetőivel, hogy az általa kiadandó „A protestantizmus élethálal harca a jezuizmus ellen Magyarországon“ című munka Pesten Vodianer Ferencz nyomdájában szodás alatt van, s jövő márczius hó elején mind két kötet meg fog jelenni.

** (Az 1871-diki magyar hírlapirodalomról) szóló közleményünket illetőleg még egy helyreigazítást kell tennünk. A „Nagyvárad Lapok“ megszűnt, melléiben „Nagy-Várad“ című vegyes tartalom (nem politikai) napilap létezik, a melyet ezennel beigtatunk a sorba: Nagy-Várad. Szerk. dr. Báltaszéki Lajos, kiadó Hügel Ottó. II. évfolyam. Megjelen hetenként 6-szor. Ára 8 ft., vidékre 10 ft.

Közintézetek, egyletek.

** (A magyar tud. akadémia) febr. 13-ki ülésében Krusper István r. tag tartott fölolvását a meter-prototyp ügyében mult nyáron történt párisi tanácskozásokról, a melyben 25 állam képviselője vett részt. Ezután Arany János titkár jelenté, hogy a Gorove-alapítvány pályakérdésére egy mű érkezett, címe: „Hazai és külföldi iskolázatás a XIV-ik században“; a Dóra-féle alapítványra szintén egy dolgozat érkezett: „A kereskedelmi szaktanítás“; a Vitéz-alapítványból kitűzött pályakérdésre nem érkezett be pályamű.

** (A kolozsvári színház ötven éves jubileumát) a jövő hó három napján (márcz. 21—23-kán) fogják megünnepelni. Az első napra főúri műkedvelő előadás van tervezve, a másodikra — ha Jókiné asszonyt megnyerhetik — „A szigetvári vértanúk“, a harmadikra pedig egy vígjáték, Szerdahelyi és Prielle Kornélia asszony közreműködésével. A „Magyar Polgár“ azt is ajánlja, hogy e színház történetének megírására 500 frtnyi díjat tűzzenek ki a színház segélypénzből.

** (A magyar mérnök-egylet) ez évi rendes közgyűlést febr. hó 26-kán tartja az akadémia Kisáludly-terében. A tagok meghívó levelei minden magyarországi vaspályán f. hó 15-iktől márcz. 15-ik napjáig Pestre és visszautazásra felvitelből élvezetére jogosítanak, az észak-keleti vonatain pedig a meghívó előmutatására ingyenes adatkak ki.

Balesetek, elemi csapások.

** (A vizár Bácskában.) Alsó-Bácskából írják: Azon föld-alatti árvíz, mely vidékünket előlti, végtelen kárt okoz. Az ár szélességben

Bezdántól a telecskai fensíksig, s hosszúságban a Duna alsó részéig terjed, s nemcsak a szántóföldek nagy részét borítja el, hanem több községben a házak szobáiban is felakad; ennek következtében a falak alulról megpuhulván, az épületeknek le kell dőlniök. Némely községek óriási erőfeszítést tesznek ugyan a víz lecsapolására nézve, azonban a szomszéd községek is, melyek felé a víznek lefolyását lehetne eszközölni, töltések hányása által mindent elkövetnek, hogy a víz határukba ne ömöljön, s a töltések mellé fegyveres öröket állítanak; megtörtént, hogy más községek lakói a töltést erőszakkal felnyitották. Így a községek lakói folytonos harcban vannak egyrészt az elemekkel, másrészt az elemek miatt egymás közt. Az állapot borzasztó!

** (A vizáradás Bécsben) nagy pusztítást vitt véghez. A bécsi lapok fölhitvát intéztek a császári székvaros valamennyi lakosához, melyben előadják, hogy száz meg száz család csak a pusztá életet bírta megmenteni az ár elől, a hatóság rendszabályok már nem elegendők a veszély elhárítására, felszólítatják tehát Bécsnek valamennyi munkaképes karja, hogy a község veszélye e pillanatban siessen mindegyik megtenni a maga kötelességét, rögtön és tömegesen. Ily mértékben Bécsset még soha sem fenyegette az áradat. A lakosok eleintén, mitem gyanyira a veszély nagyságáról, csak nézték a lefolyó jeget, melyet mind rohamosabb és dagadóbb víz tömeg követett. E hó 12-kén 3 órakor már a Duna-csatorna mindkét partján kiöntött. Egy társaság, a mérnök intése daczára, még délután sétát tett a Práter egyik kávéházába, de kávéjukat sem ihatták meg, s a mérnöknek már csónakon kellett haza szállítani őket. Este 9 órakor már a belvárosnak egyes részei is víz alatt voltak. 14-óról írják: a Brigitenau elárasztatása iszonyu; a házak egész a tetőig jég alatt vannak, s az embereknek fákonn kellett menekedket keresni. Albrecht herczeg megjelent a veszély színhelyén s az ottlakók panaszkodtak, hogy a menekülési eszközöknek teljes híjával vannak.

Mi ujság?

** (Pauler búcsuja az egyetemről.) Az egyetem nagy díszteremben az összes egyetemi polgárság és több tanár jelenlétében febr. 15-én vett búcsut dr. Pauler Tivadar azon országos intézetről, melynek oly sokáig dísz volt. Belépésekor zajos éljenzéssel fogadtatván, a terem felső végén fölállított piros bársonyszék előtt állott meg a közoktatási miniszter s itt ifjabb Darányi és Beöthy Zsolt jöghallgatók beszédeit hallgatta. Első a fájdalmat tolmácsolta, melyet az egyetem a kitünő tanár elvesztésén érez, másik az örömet azon magasztos hivatás fölött, mely a kathedrából kilépő férfi nyert. Pauler meghaltottan válaszolt. Harminczhárom éves tanári pályájának örömet az képezte, hogy az ifjúság mindig ragaszkodott hozzá, s ennek tulajdonítja azt is, hogy a tavalyi jogászgyűlés, melynek ezernél több tagja legnagyobb részt tanítványa volt, majdnem egyhangulag választotta elnökévé. Erzi, hogy nagy feladat áll előtte, akár a férfiut tekintse a kinek helyébe lép, akár hivatása teendőit. Nagy sulyt fektet a közoktatásra, mert a szellemi műveltségtől függ nemzetünk jövője. Az ifjúságnak a távozó tanár azt a tanácsot adja: miveljék a tudományokat. Végül így szól: „A kötelek megváltozott, de meg nem szűnt. En, ez egyetem tanítványa, évek hosszu során át tanára, azt emlékezetemben mindig meg fogom tartani, s mit ugy ez egyetem, valamint az összes ifjúság és egyesek javára tenni képes leszek, azt tenni el nem mulasztom.“ — E beszéd után a miniszter szűnni nem akaró éljenek között elhagyta a termet.

** (Az Arad vármegyében esett honvédek emlékére) Aradon febr. 8-kán, a 22-ik évfordulón, ünnepélyes gyász istentiszteletet tartottak. A minoriták temploma alig bírta befogadni a vallás-szomszédok különösegg nélkül megjelent közönséget. A gyászra való az Arad védelmében hősi érdemeket szerzett: Asztalos Sándor s Boczkó Dániel arképe volt elhelyezve, örökzöld lombozottól körveve. Az egyházi szertartás végeztével, a honvédegylet kebeléből néhány tag a temetőbe indult, hogy megkoronázzák a hantokat, melyek az 1849. febr. 8-kán elesett honvédek teteméit takarják.

(Magyarországi orosz irodalmi esztétika) a pétérvári szlav jövedelmeyező egylet 400 rubelt és a tanuló ifjúság fölségélyezésére folyó évi adomány fejében 240 rubelt utalványozott.

(Szerencsés család.) Kézelőbb Budán, egy asszony 1... mérnök neje, sokat betegeskedvén, pisztolyfövéssel vetett véget életének. E szerencsétlen testvére mintegy 18 év előtt szintén öngyilkos volt. Az akkor fiatal leány ugyanis egy katonatiszbe levén szerelmes, mivel szülei ellenkeztek házasságukat, felöltözött menyasszonyi ruhájába s átlötte szívéit; kedvese szintén megölte magát.

(A Szederkényi-féle párbajpörben) a királyi tábla a hevesmegyei törvényszék ítéletének megsemmisítésével Szederkényi Nándort 6 hónapi fogságra és 200 forint vérédjára, a párbajsegedeket egy-egy havi börtönrre ítélte, az orvosokat pedig fölömentette.

(A vidéki színészek nyugdíjának) megalapításához megtörtént az első lépés. György Vilmos ugyanis kijelentette, hogy a „Közönyt köszönyvel” című spanyol vígjáték fordításának előadási jogát, illetőleg az avval járó jövedelmeket a vidéki színészet nyugdíj-alapja átengedi.

(Adományok.) A királyi Maráza baranyamegyei község tűzkárosult lakosainak 250 frntnyi pénzsegélyt engedélyezett magánpénztárából. A királyi-asszony ugyane község tűzkárosult lakosainak 50 frtot, a balaton-füredi szerzetesháznak 500 frtot adományozott.

(Uj-postahivatal) Pomáz postmegei helységben febr. 15-én postahivatal lépett életbe.

(A pesti nemzeti dalnok) február hó 20-án az az farsang hétfője a polg. lövőde termében zártkörű, dalostélyel egybekötött táncvigalmat rendez.

(Heves sakkozók.) Az „Ell.” írja: Deutsch Lipót és Schütz János nevű uri emberek sakkozottak együtt egy dunasori kávéházban. A mulatság egy darabig egészen békésen folyt, a mennyiben a labóru csak a sakk-táblán volt megzelve. Hanem hát nem így rendelt el a magas végzet! Deutsch sakkot ad a királnak és királynőnek s győzelme tudatában önelégülten szivarra gyújt. A mint azonban a szivargyújtással el volt foglaltva, a nézőség egyik szellemes tagja egy dalkodó „parasztot” hoz a király elébe. Deutsch azon hitben, hogy ezt a húzást Schütz tette — irgalmatlanul pofon üti Schützt. Ez sem volt rest s egy kéznél levő kávé-csészét vág Deutsch fejéhez. Ezen úgy a fenytő-törvényszék elé kerül, hol mind a két sakkozó 10 frt pénzbírságban marasztaltatott el.

(Bordeaux-ból írják,) hogy a nemzetgyűlés háromtagu bizottságot nevez ki a békétárgyalásokra, s ha a békeegyezményt a nemzetgyűlés elfogadja: akkor az üléseket azonnal Párisba teszik át. A mint írják, Thiers bír most döntő befolyással, s a kormány elnöke valószínűleg ő lesz. Franciaországban erősen beszélnek az Orleansok restaurációjáról. — Belfort kapitulált; a városégy fegyverével és hadiszereivel szabadon elvonul. — Gambetta veszélyesen beteg. Garibaldi visszatért Kaprérára.

(Halálhíradás.) Melba Mihály czinkotári ev. lelkész váratlanul elhunyt, életének 62-ik, hivataloskodásának 32-ik évében; gyászszünetet alkalmával Dobronovszky Károly péteri lelkészától, Margócsi József irsai lelkész magyarul tartott fölötte megható szónoklatot. — Borostyáni Alfonz realtanodai tanár Szegeden meghalt. — Sági Pál, kisvácskai 30 évi szolgálat után nyugalmazott es. k. kapitány, meghalt. — Csapradéki Csapi János zalamegye sójtőri közbirtokos, 33 éven át idősb Szechenyi Pál gróf uradalmán buzdó gazdatiszt, január 20-án életének 64-ik évében meghalt. — Mensdorff herceg altábornagy. Csehország helytartója, 1866-ban Ausztria külügyminisztere Prágában meghalt.

Adakozás a francia foglyok és sebesültek javára.

VI. közlemény. A „Vasárnapi Ujság” szerkesztőséghez beküldött:

Hanusfalváról Kazimir István gyűjtése: Kazimir István és neje 1 ft 53 kr. Szóghy Ferenc 20 kr. Kiss Ferenc 50 kr. Kiss Ferenc 50 kr. Nedeczky 40 kr. Trauer Sámuel 20 kr. Széknyak Mihály 20 kr. Weisz Sámuel 50 kr. Beyern S. 10 kr. Hlad David 10 kr. Preis B. 10 kr. Kleinmann S. 10 kr. Neumann M. 32 kr. Grünvald Áb. 5 kr. Kazimir Etelka és Ilona 20 kr. — Összesen 5 ft.

Egerallya községe Nagy Sándor bíró és Ferenczi Sándor előjáró által 5 ft. 20 kr. Tatabányáról Nagy Ferenc jegyző által: Deák István 1 ft. Veisz Izrael 1 ft. Galicz János 1 ft. Tuske Mátyás 1 ft. Vajda István 10 kr. Ágoston Márton 10 kr. Markó Antal 20 kr. Csapláros Mihály ifjú 20 kr. Markó József 10 kr. Veisz Lipót 40 kr. Ács János 20 kr. Barta Ferenc 10 kr. Pálincák László 30 kr. Kalmár János 20 kr. Juhász Máté 20 kr. Krizsán József 20 kr. Elek Márton 20 kr. Kollár József 10 kr. Szakács Pál 10 kr. Gussmann Hermann 40 kr. Kövesdy Ignác 10 kr. Bokor János 30 kr. Szakács Ferenc 10 kr. Nagy Benedek 40 kr. Nagy Ferenc 1 ft. — Összesen 9 ft.

Tornaljáról Palm Nándor gyűjtése: Szentiványi Miklós 50 ft. László József 1 ft. Palm Nándor 1 ft. Szent. 1 ft. Szentiványi Árpád 12 ft. Liphay József 1 ft. — Összesen 56 ft.

Bars-Sz.-Keresztről Simonyi Ignác gyűjtése: 5 ft. 30 kr.

Kun-Sz.-Miklósról Mészáros János által a jan. 28- és 29-én rendezett táncvigalom jövedelme: 68 ft. 50 kr.

Török-Sz.-Miklósról az ottani kaszinó részéről Vég Gyula által: 37 ft. és egy 5 frankos arany.

Az 6-budai hajógyári magyar hajócsok és cefzra rendezett táncvigalmának jövedelme: 134 ft.

A péceli olvasó-kör jan. 28-ki táncmulatságának jövedelme, a felhúztetésekkel együtt: 21 ft. és 1 db es. k. arany. Az oroszai polgári kaszinó febr. 5-ki táncvigalmának tiszta jövedelme: 138 ft.

A párkányi olvasó-kör febr. 1-sei táncvigalmának jövedelme: 22 ft.

Izszakon T. Szavcsina György plébánosnál egy barátságos estély alkalmával Szavcsina Teri k. a. lelkésztől fölhívására adakoztak: Szavcsina Teri 1 ft. Ráth József 3 ft. Vicián Ádám 2 ft. Szavcsina György 2 ft. Baur József 1 ft. Haeker Lajos 1 ft. Kovács János 1 ft. Mészáros József 1 ft. 50 kr. Teischler János 1 ft. Németh András 1 ft. Csilly József 1 ft. Reviczky István 5 ft. Spitzer H. József 2 ft. Heim Gergely 2 ft. Deutsch József 2 ft. Ráthné 1 ft. Veisz József 2 ft. Izák Andrács 1 ft. Jávoroka Andrács 1 ft. Németh János 1 ft. Magyar Péter 1 ft. Bogár György 1 ft. Damási Károly 50 kr. Czizmadia István 50 kr. Damási Sándor 50 kr. Mezei János 50 kr. Izák János 50 kr. Agócs János 1 ft. Hannuz István 1 ft. — Összesen 12 ft.

A simontornyai kaszinó-bárok által: 23 ft. Nagy-Mihályról (Zemplénmegye) Polányi Géza által 124 ft. mely összeg egy táncvigalom alkalmával akkorp gyűlt össze, hogy a nők kottillongyekül szolgáló virágcsokrokat a férfiaknak elárulásták.

A VI. közlemény összege 740 frt, egy es. k. arany és egy 5 frankos arany.

Eddig begyűlt összesen 2333 frt 30 kr., egy darab es. k. arany és három db. 5 frankos arany.

Nemzeti színház.

Péntek, febr. 10. „Leconteur Adrienne.” Dráma 5 felv. Arták Scribe és Legouve; ford. Csépregi és Egressy.

Szombat, febr. 11. „Az ólvasó bűn.” Opera 5 felv. Zenejét szerz. Verdi.

Vasárnap, febr. 12. „Aesopus.” Vígjáték 5 felv. Irta Rákosi Jenő.

Hétfő, febr. 13. „Fernand.” Színmű 4 felv. Irta Sardou, ford. Paulai és Szerdahelyi.

Kedd, febr. 14. „Faust.” Opera 5 felv. Zenejét szerzette Gounod.

Szerda, febr. 15. „A csapodár.” Vígjáték 3 felv. Irta Sardou, ford. Berczik A. és Fésüs Gy.

Csütörtök, febr. 16. „Zampa.” Opera 3 felv. Zenejét szerz. Herold.

Szerkesztői mondanivaló.

Garami. A beküldött arckép és életrajz tárgya, bár derék férfi, oly szerepet a közéletben nem játszott, hogy közlését eléggé indokolva látnók, akkor, midőn annyi sokkal kitünőbb egyén arcképe közlésre sem került még sor. Tessék azért mind a kép, mind a kézirát íránt mielőbb rendelkezni.

Pest. F. L. Linczig János történetét az erdélyi kalandármunkok, verben és prózában, több ízben közölték. Uj közlését csak azon esetben engedelmek, ha valóban kitünően írt történeti rajzot adhatnánk róla. Így nem használhatjuk.

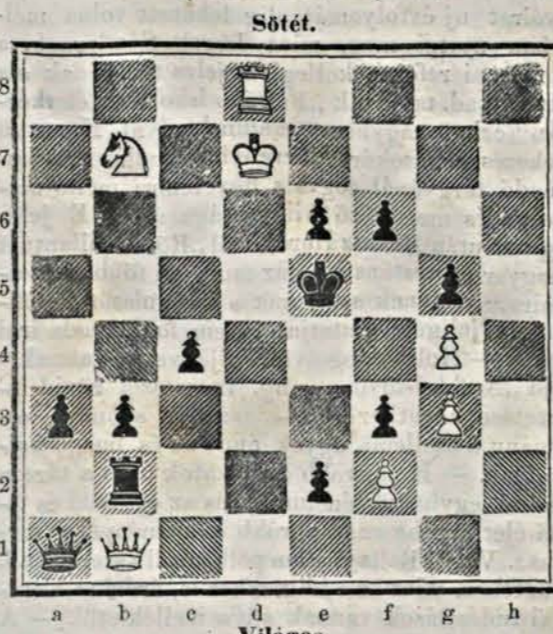
Ómikron. Biz ezek nem nagyon ütök meg a katonamértéket. Nem oly könnyű ám „népdalt” „írni.” Az I. talán leginkább bevédnék, de az is csak szükségből.

— „A vidéki ügyvédjelölt Pesten” nem oly sikerült, mint az előbbi közlemény volt. Nem közöljük.

— R. M. „Dobrócseny.” Az ily betűvetés egy-két embert érdekelhet, de a nagy közönséget bizonyára vajmi kevésbé. Feleleges erőlködés a nagy magyar alföldi város nevének ilyenén származtatása.

SAKKJÁTÉK.

586-ik sz. f. — Madarassy Lászlótól (Kecskeméten.)

Sötét. Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 581-ik számú feladvány megfejtése. (Grimshav M-től Londonban.)

Világos. Sötét. 1. Bg3-h3 s setz. szer. 2. V vagy H. ad mattot.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Harasztiban:gt. Pestet: Benno. — Miskolcon: Czenthe József. — Jászkegyen: Galambos István és László. — Pesten: Beck Dénes. — Nagy-Szalontán: Kovács Albert. — Soos-mezőn: Seipel Sándor. — Sárospatakon: Gércs Károly. — Péteresen: Rády György. — A pesti sakk-kör.

Nyílt-tér.

Előfizetési felhívás Benedek Aladár

„HULLÓ LEVELEK”

czimű költemény-füzére.

E könyv csinos gyémántkiadásban, jelkés, színezett boríték-lappal február végén jelenik meg, melyre ugyanehatáridőig lehet megrendelést tenni, akár a pénz előlege, akár (postai utánvét által) utólagos megküldése mellett.

Előfizetési ára 1 ft.; a levelek szerző nevére Pest czimzettel.

A gyűjtők 6 példány után egy fűzőt és 10 példány után egy díszkötésű példányt nyernekö köszönetül.

Figyelmeztetés: Szerző eddig megjelent művei ez alkalommal kedvezmény-áron megrendelhetők, és pedig:

„Összes költemények” czim alatt (2 kötet) 2 ft. bolti ár helyett 1 ftért.

„Ujabb költemények” czim alatt (1 kötet) 1 ft. 30 kr. bolti ár helyett 1 ftért.

„Legujabb költemények” czim alatt (1 kötet) 1 ft. 50 kr. bolti ár helyett 1 ftért.

Mind a négy kötet munka fűzve 4 ft. 80 kr. bolti ár helyett 3 ftért; és díszkötésben ugyanegyet 7 ft. 30 kr. bolti ár helyett 5 ftért.

TARTALOM.

Az új miniszterek (arcképpel). — A görögököz. — A szajna-balparti Páris, III. — Tencsen-vára (képpel). — Páris ostroma (képpel). — Adomák és jellemvonások a skót életből (folyt.). — Magyarország népessége. — A Kisfaludy-társaság közlése. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyetek. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Adakozások. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Nyílt-tér. — Heti napár.

Felölts szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

MOLL SEIDLITZ PORA. MOLL A. védjegye. A katalnyak az itt látható és hivatalosan letevélyegyek-kol vannak ellátva. Kihiteve jutalom - emlék - pénznel a parisi világtállitásban 1865-ik évről.

Központi szállítási rakhely a „golyához” czimzett gyógyszer-tár Bécsben.

ÖVÁS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adának el, melyek saját utasítványaimmal szorú szerző azonosak és saját nevével vannak hamisítva, s így kullakakra néve gyártmányaimmal könnyen összetévesztethetők, — minél fogva azon észrevétellel övek mindenkit ezen hamisítványok megvételeit: hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes katalnyal, valamint az adagok papírjál hivatalosan letetemeyeztet védmárkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katalnyának 1 ft. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok rendkívüli s a legkülönbözőbb esetekben bebizonnyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert más szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy esszari birodalom minden részéből került s kezekenél levő háimátok a legérseletesebben tanusítják, hogy e porok rögzött szorulosoknál, emésztésihiány és gyomorhégvél; továbbá: göröcsök, vese- és ideg bajokban, szivdobogással, idegesség okozta főfájással, vértódlással, csuszos fogfájadalommal, végül hysteriára, bükörre és húzamos hánnyásra hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legártósabb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levezetés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegek részéről, kik, miután nlok minden gyakran allopathikus és hydropathikus gyögmód eredménytelenül kimerítették, ez egyszerű háiszerhez folyamodtak, és ebben rongált egészségök helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszer megtelek. — Ez elismerőiratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezai gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egyének is képviseltek, kiknek ezeltőtt még a leghírhettebb gyógyforrások sem okoztak legkisebb könnyebbulést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használata által állított helyre.

Raktárak a következő városokban léteznek: PESTEN TÖRÖK JÓZSEF gyógyszereszer urnál, király-utca 7-dik szám alatt. UHL JÓZSEF (ezelőtt Steinbach) ur kereskedésében, gránátos-utca.

- Aradon: Tones és Freyberger és Probst J. Baján: Michitsch István. B-Gyarmat: Milován. Bestercebanján: Góllner Fr. Besztercezen: Szongot G. Brassóban: Jekelius F. Schneider F. és Eremias Döme. Csaczan: Bentash J. Csakortanyán: Karass. Czegleden: Persay A. gy. Debreczenben: Gölti F. és Boross Esz. Dettán: Braumüller. Ezerken: Lethitsch Illés, Thürner J. S. fia. Egerben: Köllner Lőrincz gysz. Esztergomban: Kegl Nándor. Ersek-Ujvaron: Fogd A. Gyözyben: Kindermann J. és Némethy P. Gyöngyösön: Kocianovics. Gyulan: Ferentzy A. Halszeg: Schmur F. J. Hőgyészen: Ransz J. özv. A * jegyzett firmáknál létezik még ezenkívül: Ilokon: Kempner L. Kaposvaron: Kohn Jak. Kassan: Novelly* és Hegedüs L. Kézsmárkon: Genersich A. Kis-Vardan: Balkányi F. Kolozsvárott: Wolff J. Binder C. H.* és Dr. Hintz G. Komáromban: Belloni A. Kőszegen: Strehle F. X. és Bründl J. Leván: Boleman E. Losonezon: Geduly Alb. Lugoson: Schiesler A. Magyar-Ovaron: Antoni. Maros-Vasárhelyen: Bacher M. és Jeney K. Miskolczon: Pasteiner Ferencz és Spuller J. A. Mitrovitzon: Kerstonosics A. Moórótt: Begna Adolf. Munkacsón: Gottler L. és Köstenbaum N. Nagybanján: Haracek J. Nagyvaradon: Jánky A.*

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsir-olaj

raktára is. — Ára egy üvegnek 1 ft. oszt. ért.

Az üvegek el vannak látva védmárkkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir-faj a Dorsch-halnak leggodosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtatik. — E valódi Dorsch-májhalzsir-olaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachilis, köszvény és esuz, idült bőrkítetés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

Oktober 1870.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, zum „Storch” Teuchlauben.

Dieséretesen ismert szépitőviz. HERCZEGNŐ-VIZ, Bernard Ágosttól Párisban. mely a bőrnek ifjas frissességét visszaadja, s az arczszínt a legkésőbb korig, fehéren, nyulékonyan, tisztán s lágyan fentartja, az arczot, nyakat, kezét s a kart minden börtisztatálanságtól, u. m. szepől, májfolt, napégetés, sárga-foltok, pörseések, orrvörv-semiféle tisztatálanságtól a bőrön nem szenved, s így annak tulajdonságaiért végsőleg nyugtatható, bátran ajánlathatik a szépméne számára. 1 üvege ára 84 krajczár. A függvényeken levő bélyeg a víz valódiságát biztosítja. Főraktár Magyarországra néve LUEFF M. a „Minervához” Pesten, vácz-utca 21-ik szám alatt.

Caász. és kir. engedélyezett egyetlen patkány- és féreg-kiirtó szer. Ára egy bádog szelencének 1 ft. o. e.

A legkisebb megrendelés is rögtön teljesítetik akár az összeg beklüdekor, akár utánvét mellett.

Reisz és fia.

az első magyar kir. engedélyezett gyára az apróférgek kiirtására szükséges vegytani készítmények, Pesten, király-utca 46. szám alatt. 983 (11-25)

Hetedik kiadás (magyar nyelven negyedik).

A neml élet titkai s veszélyei.

Értekezések a nemzés és nemi betegségekről, az utóbbiak óv- és gyógymódjaival. 954 (2-12)

Függelékkel a bujakóri ragályzásról és Dr. Rodet, lyoni orvos

ragályellenl legbiztosb óvszeréről,

a férfi és női ivarszerk boncsantái ábráival. Ára: 1 uforint.

Postán megküldve 10 krral több; utánvétellel 40 krral több.

Megrendelhető szerzőtől következő czim alatt:

Dr. Eiber P. U. Pesten, József-utca 66-ik számú saját házában.

A nehezkor gyógyítható!

Utastívány, a nehezkor (epileptikai görcsöket) egy nem gyógyszeres általános — egészségi szerrel a legrovidebb idő alatt gyökeresen meggyógyítani. Kiadta Quante Ferenc Antal, gyártulajdonos, több rendjelen s érdemérmek stb. tulajdonosa Warendorfban Westfáliában; e füzetke a szerencsés gyógyításokat illetőleg számtalan, részben hivatalosan megállapított s megerősített bizonyítványokat s köszönméirokat tartalmaz a világ mind az öt részéből. E füzetke a kiadó által közvetlen bérmentes megrendelésre, ingyért s szinte bérmentve küldetik meg.

1008 (1-4)

Keresztelő készletek,

vannak, szubony és főkötő bármely színnel belelve 12 ft., 15 ft., 20 ft., 25 ft. 85 ftig.

Gyermek vászonnemű

minden áron Türsch F.-nél

Pesten, vácz-utca 19-dik szám.

Összes arjegyek bérmentve.

910 (8-9)

Titkos betegségeket

még makacs és tüdült bajokat is egy kórórában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy életmódjában gatlattaték, gyökeresen biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Modetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Dijazott levelek azonnal valaszoltaték, s kívánatra a gyógyszer is megküldetnek. 998 (6-12)

Dr. Pattison-fele köszvényvattája

a legjobbnak elismert gyógyszer a köszvény és szúk minden nemi ellen, u. m. arcz-mell-, nyak- és fogfájalmak; továbbá fej-, kez- és térdköszvény, tagszakgatás, gerinéz és agyek fájalmak stb. ellen. — Egy nagy csomag ára 70 kr., félcsomagé 40 kr., és kaptható Pesten: Főraktár József gyógyszerésznél, király-utca 7-dik sz. alatt; Aradon: Bruckmayer F.; Pozsonban: Henrici F. gyógyszerész; Temesvárt: Pecher gyógyszerész; Makón: Weyl Márk; Budán: Pichler Viktor, udvari gyógyszerész; Egerjesen: Schmidt Károly, gyógyszerésznél. 1007 (1-4)

SZURMÁK J. FIAI

arany-, ezüst-

drágakő-ékszer-üzlete Pesten,
kigyó-utca 1. sz.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

minden darab

legfinomabb

3 próbás

azaz: 18 karatos aranyból.

Hiteles próbával ellátva.

Gyermek fülbevaló 1 ft. 70 krtól és felj.	12 evókanál 72 ft. — krtól és felj.
Fülbevaló gömbölyű 5 —	12 kávékanál 24 —
Fülbevaló hosszú 7 —	1 tejmérő 7 —
Keresztek 2 — 50	1 főzőláda 9 —
Csattok 1 — 20	1 levesosztó 18 —
Ing-gombok 2 — 50	Keresztek zománcal nyakba 1 —
Női gyűrű jó kövel 2 — 50	Emlék gyűrűk felírással 1 — 25
Női pecsétnyomó gyűrű 4 —	Gyermek játékok 1 — 75
Karika gyűrű 3 — 50	Oraláncok 2 — 50
Férfi gyűrűk pesét nyomó forma 5 —	Karperecek 2 — 50
Nyakkendő tűk 6 —	Garniturok (Broche és függő) 6 —
Nyálkázók, kereszt vagy metálhoz 6 — 50	Thea szűrők 2 — 50
Metállok 6 —	Csukor fogók 4 —
Melltűk (Broche) 6 —	Keresztelési és bérmai emlékek 2 — 50
Garniturok (Broche és függő) 15 —	Só- és borstartók együtt 7 —
Karperecek 18 —	Gyermek evészközei tokban 5 —
Oraláncok rövidtek 24 —	Varró eszközök tokban 5 —
Oraláncok hosszúk 28 —	Poharak 7 —
	Csukor edények 6 —

3 (13) próbás ezüstből.
Mataillók felnyitós. 1 ft. 20 krt. és felj.
Gyászútk 60 —
Csamégekések 60 —

Nehezebb arany és ezüsttárgyak, u. m. láncok, garniturok, evőkészletek, 6, 12, 24 személyre, a munka különfélése szerint, gyártási áron számíttatnak. A fantasie-darabok, finom drágaköves tárgyak, Louis Laine legújabb rajzai után vannak dolgozva.

Cserénél, az arany vagy ezüst egyenlő finomsága mellett, csupán a munka fizetettik.

Kijavítások, czimerek, betűk metszése kőbe vagy aranyba gyorsan és munkálattal. — Saját házaszatunkra vásárlunk gyémántokat, gyöngyöket, ezünes kőveket, ócska aranyat és ezüstöt.

Arany-ezüstpénzt, bel- és külföldi beváltunk a napi árfolyam szerint.

Vidéki megrendelések a szokott módon pontosan teljesíttetnek, és nem tetőző tárgyak máséretnek. 955 (10-12)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (ogyetem-utca 4-dik szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A polgári törvénykezési rendtartás

(1868: 54. t. cz.)

kérdések és feleletekben.

Szerkesztette
KNORR ALAJOS,
köz- és váltóüggyvéd, a kir. i. tábla fogalmazója stb.

A mult országgyűlés működésének egyik legszebb eredményét képezi a polgári törvénykezési rendtartás. Intézkedési korszerűség, szabatosak és általában olyanok, melyek az előrehaladt jogtudomány kívánalmainak megfelelnek. Megszüntették általa az eddig fennállott törvények, ideiglenes rendszabályok és rendeletek; a bíróságok mikénti alakítása rendeztetett; a peres eljárás új alakot nyert, a bizonyítás, biztosítás, jogszolgáltatás alkalmazása, egy a végrehajtás körüli eljárás szabályoztatott, és az önközületű ügyek kezelése is rendeztetett. Mind ezek tekintetében tett intézkedések olyanok, melyeket mint denkinél tudni szükséges. És bárha a törvény a leghatározottabb intézkedéseket foglalja is magában, annak kitételei sokkal nehezebbek, mintsem hogy azokat a közelében mindenkinél könnyen fel fogni lehetne.

E mű célja ezen törvényt könnyen fel foghatóvá és érthetővé tenni, és azt a szerző által vélt elérhető, hogy a törvények kérdése és feleletekbe alakítva át, annak megtanulását könnyítse.

A szerző e tekintetben célját teljesen elérte, részint az által, hogy a törvénykezési rendtartásban felmerülhet minden esetekre a feleletet határozott választ ad, másrészt azért is, mert modern az ugyanevű catechetikus, általános elismert — könnyű és a mellett inkább közelében előforduló kitételekkel él.

A mű 945 kérdést és feleletet foglal magában, melyekben számos a törvény szelleméből merített meghatározások is foglaltatnak, ezek a t. cz. egyes tételeit világosokká és tisztán érthetőkké teszik, és ezért nélkülözhetetlen segédkönyv lemond minden honpolgár, különösen az ügyvédi vizsgára készülő tanulók számára; miért is méltán ajánlható a t. cz. közönség figyelmébe. (1-3)

8-rét 204 l. Ára füze 1 ft. 20 kr.

Az osztrák-magyar államokban semmiféle verseny által eddig tud nem szárnyalt, — s az iparmű-kiállításokon árucikkjeinek szilárdasága, jóság s olesósága a végett a nagy ezüst jutaloméremmel kitüntetett

Fogl E. cs. kir. udvari szállító

első és legnagyobb

vászonárúk- s kész fehéreneműek

gyári főraktára Bécsben,

Eckgewölbe der Himmelfahrtsgasse

elad és szétküld bárhová levélbeli megrendelésekre, készpénz beküldése vagy postai utánvét mellett — alább következő leszállított ársorozat szerint teljes jótállással, s tetemesen olesóbb áron mint az oly magasztalt végkiállítások alkalmával. A háború által a külföldre való kivitel lehetetlenné tétetvén, s hogy gyáram működését félbeszakítani ne legyen kénytelen, s hogy felhalmozott roppant készletem eladása által gyáram s munkásaim fenntartására minél több pénzforsoráshoz juthassak, ajánlom alább következő leszállított árat

- a t. cz. értelmiség!**
- szíves figyelmébe
- 1 tucat **vászonzebkendő** 1.50 2 ft. nagyobbak s finomabbak 2 1/2, 3 1/2, 4, 5, 6-8 ftig.
 - 1 tucat **ezerna-batiz-zsebkendő** 5, 7, 9-10 ftig a legfinomabb.
 - 1 tucat **asztal- vagy törökőző-kendő** 5, 6, 7-9 ftig damasz.
 - 1 **vászon asztal-készlet** 6 személyre (1 abrosz ahoz illő 6 kendővel) 5, 6, 8-10 ftig.
 - 1 **vászon asztal-készlet** 12 személyre (1 nagy abrosz ahoz illő 12 kendővel 10, 12, 16-20 ftig.
 - 1 vég 30 rőf **színes ágyneműre** való 7, 8, 9, 10-12 ftig.
 - 15 rőf **színes matrác-csinvat** 2 matrácra 6, 7-8 ftig, egy rőfös legnehezebbétele.
 - 1 rőf 1 1/2, rőfös **butor- vagy matrác-csinvat**, rőf 75-90 kr.
 - 30 rőf **ágyneműre** való fehér csinvat 9, 10-12 ft. darabja.
 - 30 rőf **kezi fonalvászón** fehérített, s fehérítetlen dupla ezerna 7.50, 9.50, 11, 13-15 ftig.
 - 1 vég 30 rőf 1/2, széles **rumburgi vászon** 12, 13, 15-18 ftig.
 - 1 vég 38 rőf **kreasz vagy gazdasági vászon** 14, 16, 18-20 ftig.
 - 40-42 rőf **kitünő takács vászon** finom ágyneműre vagy 12 db. női inghez 14, 15, 18, 22-24 ftig.
 - 1 vég 48 rőfös **belga vászon** 22, 25, 30, 35 ftig kitünő minőségű.
 - Gallérok**, legújabb forma 1 tucat ára 2, 3-4 ftig (a nyakterjelme megkivántatik).
 - Rumburgi vászon férfi ingek** (a nyakterjelme megkivántatik) 2, 3, 4, 5, 6 ft. a legjobbak.
 - Fényűzési férfi ingek** művészetileg vart mellet (a nyakterjelme megkivántatik) 6, 7, 8, 10 ftig.
 - 1 vég 50-54 rőfös hasonlíthatlan **rumburgi vagy hollandi** (kérifonat) 1/2 rőf széles) 20, 25, 30, 35, 40, 50-60 ft.
 - Angol chiffon ingek** gallérral vagy a nélkül, a vászón ingeknél szebbek, (levélbeli megrendelésekhez a nyakterjelme esatolandó) 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50 krig, igen díszesek s pompásak.
 - Férfi gatyák** 1, 1.50, 2, 2.50, 3 ftig, lovgyalgósabás, magyar s francia mintára.
 - Vászon női ingek**, simák 1.80, 2 ft., finom himzéssel 2 ft. 50 kr., sveiczi forma, egész új szabás, himzéssel 3, 3.50, 4, 5 ft., legfinomabb vászón a batizíngek himzéssel és csipkével 6, 8-10 ftig.
 - Eji ingek** nők számára, hosszú ujjal 3 ft. 50 kr., himzettek 5-7 ftig.
 - Női labraválók**, vászón perkal és barchetből 2, 2.50, 3 ftig. himzéssel.
 - Női pongyola** vagy **eji korsettek** perkal vagy finom barchetből 2, 2 ft. 50 kr., francia batizból himzéssel 3.50, 5, 6 ft.
 - Női alszoknyak** perkal vagy finom barchetből 4 ft., himzés betétekkel 5, 6-8 ftig.
 - Női harisnyák** vagy **férfi kapezak** 1 tucat ára 5, 6, 8-10 ftig a legfinomabbak.
 - Valódi francia női térdharisnyak**, 1 tucat 14, 18, 21 ftig.
 - Finom himzésű batizvászón készületek** (nőigallérok és manschettek) 1 készülete 2, 3, 4 ftig.
 - Női fűzőnyak** (Mieder) a derek terjelme megkivántatik 3, 4, 5 ftig.
 - Gyapot egészségügyi ujjasok** (Jacken) 2, 3, 4 ft., selyem 6, 7 ft., prémezett vagy szövött labraválók 2, 3, 4 ftig — készvény ellen.

Magyar királysági levélbeli megrendelések készpénzbeküldése vagy postai utánvét s teljes jótállás mellett a leggyorsabban eszközöltetnek.

A levél czíme: 946 (9-12)
E. Fogl, k. k. Hoflieferant Wien,
Kärntnerstrasse Nr. 27.

50 ft. erejéig vásárlóknak egy kitünő szép asztalterítő s nadragra való gyapjukelme ráadásul adatik.

Bizonyítvány.

Alólírott, — ki falun lakom, hol lehet legtöbb különféle betegségekben sinlöket, de különösen községben szenvedőket látni. A község ellen többféle szerek szoktak az abban szenvedők használni minden siker nélkül. Látván ezeket, az ugynevezett község-vásznat ajánlottam nekik; mi általam hozatott meg Pestől József prógyészorészől, s felragasztás után minálzok, kik ezen község-vásznatomat használták, tökéletesen kigyógyultak. Sőt alólírott, hités miatt ballábra több hetek betegségem nem áthatott, egyba kellett vonni fektüdni egész az ideig, míg a község-vásznat meg nem hozatta, öt nap múlva a felragasztás után az egész község bántulata templomi és iskolai szolgálatomat végeztem, végezem jelenleg is. Ezen községben szenvedő embertársaimnak mint sikeres prógyészort lelkiismeretesen ajánlom. 1001 (1-2)

Kelt Teszesen, szept. hó 8-án 1870. Szöllösi István, ref. néptanító.

Pest, február 26-án 1871.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábozott petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígtatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többszöri ígtatásnál csak 7 krajczárba számítatnak. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Hansenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígtatás után 30 krajczár.

Thiers.

„L'état c'est moi“ „Az állam én vagyok“ mondá XIV-ik Lajos, mikor hatalma tetőpontján állott. Udvaronczaibámulták, az utók kinevette érte. Nincs az a despotá, a kinek akarátjára határozó befolyással ne lenne azon nép akarata, melynek, azt véli, nyakára nőtt.

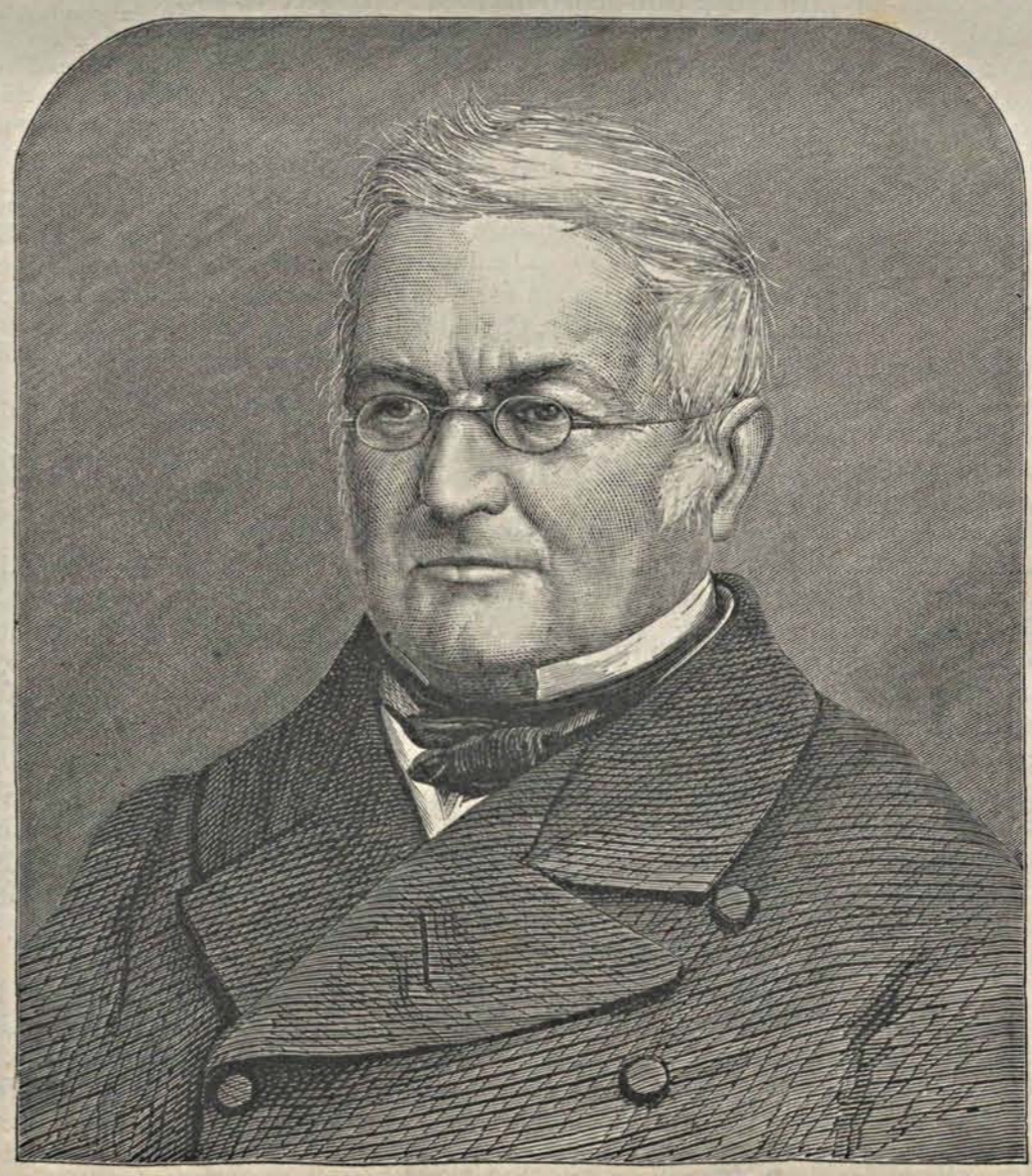
Vannak időszakok a nemzetek életében, mikor a nép csakugyan nem egyéb, mint egy „pigra massa“, mely saját elhatározásából már alig képes tette s rábizza magát oly szellemek akarátjára, a kiket a tömegem felül állóknak ismer. Ily időszak teremtett a demokrata Athénben Periklest, a sokuralmu Rómában korlátlan hatalommal felruházott diktátorokat. Egy nemzet bizalma ez egy ember lelki erejében, becsületében, hazafiasságában központosult. Az egyetlen jogosult, mert a nép akarátjában gyökerező, a nem proklamált despotismus.

Thiers elnöklete alatt mondatott ki a törvényhozó testületben, az ősz államférfi meglehetősen reservált állást foglalt. Nem vállalt tárczát a nemzeti védelem kormányában, távol tartózkodott a közügyektől s csak akkor lépett ismét előtérbe, mikor a külhatalmakat interventióra akarta birni Franciaország érdekében. Bútatza az európai udvarokat. Tudjuk, hogy sikertelenül. Tudjuk azt is, hogy ez nem az ő hibája, de az udvaroké. Akkor visszavonult ismét s most újra előtérbe helyezte a nemzet bizalmát, s a mennyiben a lesújtott Franciaországnak ez időszertint még önlehatározási

joga van, az jóformán most mind a „kis Thiers“ kezébe van letéve.

Thiers sokkal feltünőbb alakja az ujkor történetének, melyet nemcsak megirt, de megcsinálni is segített, semhogy életrajzát bőven kellene közzölnünk. A „Vasárnapi Ujság“ olvasói körvonalaiban különben is ismerhetik e lap 1863-ki folyamából, s azért ez alkalommal rövidebben emléksziünk meg multjáról, melynek hű visszatükrözésére nem egy hírlapi cikik, de egy könyv is alig lenne elegendő.

Thiers Lajos Adolf 1797. ápril 16-án Marseillesben született. Atyja szegény lakatos mester volt, anyja pedig egy elszegényült család sarja. Az eszes gyermek az iskolában hamar kitünt s 18 éves korában az aix-i akadémiára ment a jogot tanulni s itt ügyvéddé lett. 1821-ben egy barátjával, Mignet-vel Párisba utazott, mint hírlapíró szándékozáván értékesíteni a történelmi és gazdasági téren gyűjtött ismereteit. Hanem e szándék kivitele eleinte sok akadályba ütközött. Rá kellett magát szánnia a szépirodalomra. Csak mikor Manuel képviselővel megismerkedett, sikerült bejutnia az akkori legtekintélyesebb szabadelvű hírlap, a „Constitutionnel“ szerkesztőségébe. Ez állásában, kivált midőn a „francia forradalomról“ szóló tíz kötetes történelmi művét is befejezte (1825-ben), csakhamar egyik szónívője lett a szabadelvű pártnak. Az a metsző kritika, melylyel Thiers a politikai meggyőződésével ellenkező hurrbon uralmat üldözé,

THIERS.

Ily időszak állt be Franciaországban. A nemzet ereje megtörtött, önbizalma megingott, a fele ország mellé idegen hadak szuronyai szegezvék, — egész Gallia egy ember felé néz, abba veti utolsó reményhorgonyát, megbizik abban, a mit tesz s követi föltétlenül, bizony, hiven, hogy megmenti, a mi még megmenthető.

Ez az ember Thiers. Ó több joggal mondhatja ez idő szerint: „La France c'est moi“ „Franciaország én vagyok“, mint ama dölyfös király.

Az utolsó események alatt, a császári dynasztjának mult év szept. 4-kén történt detronizációja óta, mely